

30151

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 5 వ తేది బుధవారము.
నంపులుము. ౫ కాళియ క్తి నా మ స ం ప త్తి ర ఫా ల్గు ణ మా స

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల న్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆ మృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులు గురించియు,
ఉక్కు, ఇనుపవాసనములు, వస్తువులు వస్తువులకు పంచబడిన రేకులు కోణములుగా
నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంటెనెనెరితోనే భంగతిసందర్భముల నలవా
నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటకాను కోరి
వంతనే జాగిని వకాలములో సరఫరాచేయుటకాను గొప్ప పను మోగినవారు.

వీలానము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, లెవలవెల్వె నెం 50వేరు,

389 మదరాసు

(ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ గా నోటేషన్లు ఈ వత్రిక జేరు కూడ సుదహరింప గోరుచున్నాము.)

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ప్రథమ నెల్లూరుజిల్లా కో ఆపరేటివ్ కాక్ ఫరెన్సు ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా, ప్రథమ నెల్లూరుజిల్లా కో ఆపరేటివ్ కాక్ ఫరెన్సు నెల్లూరు పురమందిరమున ఈ మార్చి 22, 28 తేదీలలో దివాన్ బహదూర్ ఆరబిర్ మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును యం. చుగ్గడకంటులు గారు సహాయసంఘాధ్యక్షుడుగా నెక్కుకొనబడిరి. ఈ కాక్ ఫరెన్సుకు ఈ జిల్లాలోనుండు ప్రతి కో ఆపరేటివ్ సంఘమును ఒక ప్రతినిధిని పంపవలయును. ప్రతినిధులకు మాత్రము భోజనవసతులు ఉచితముగా ఏర్పాటు చేయబడును. పరిశీనింపగాని ప్రేక్షకులుగాని చందా యివ్వవక్కరలేదు. కె. వి. రాఘవాచార్యులు.

కార్యదర్శి.

III

బాలభట్ల శిక్ష.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా! బెజవాడతాలూకా కల్లూరుపాలెమునందు బాలభట్లపాథ్యాయులను తియ్యారచేయుటకై, మహారాజుగారి బండి వేంకటకృష్ణయ్య చాదరి గారి ఆనరణక్రింద శిక్షాస్థానమును ఏర్పరచెదమని ఇదివరకే ప్రాసీయించితి: గదా. ఆశిక్షను ఇదివరలో వ్రాసినట్లు ఈ నెల 22-వ తేదీన గాక 15-వ తేదీనే ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించితిమి. కావున శిక్షకు పొంద గోరువారందఱును ఈ నెల 15-వ తేదీకే రావలసియున్నది. ఈ నెల 14-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బెజవాడ రామ మోహన భర్తగారింధోలము దగ్గరనుండి కల్లూరుపాలెమునకు బయలుదేరి పోయెదము.

కల్లూరుపాలెమునకు కృష్ణా, గుంటూరు-ఈ రెండు జిల్లాలనుండియు శిక్షకు పొందగోరువారందఱును రావలయును. పల్లెటూళ్లయందు వ్యవసాయ తనణము ఆరన్నమైన పిచ్చుల మాగాని గ్రామములందు ముఖ్యముగా ఈ శిక్షాస్థానమును ఉంచుటకు ఏకమాత్రమును వీలులేదు ఎందుచేతనగా, క నాకు నేర్పుటకు, వాడబడియున్నట్టియు ఇంకొక కుంభిళ ములగునట్టియు ఆటలు ఆడుటకును తగినంత వికాలభక్షణము అందుట ఈ శిక్షకు అత్యంతావశ్యకము. కావున ఈ సమయ ము తప్పక ముందు ఈ రెండు జిల్లాలయందు శిక్షాస్థానములను పెట్టినయెడల, వానిని వట్టణవాసులయందే ఉంచుట సంభ వము కాకలదు. వట్టణవాసులు ఉంచుచిన విశేషవ్యవస్థ యావలకు లోతుగావలసినవచ్చును. ఈ కారణము బట్టి తే తన, బండి వేంకటకృష్ణయ్య చాదరి గారి ఆదరణము వలన మనకు సంభవించిన ఈ యక కాశమును పోగొట్టుకొనక ముఖ్య ముగా పల్లెటూళ్ల వారందఱును వినియోగించుకొనెదరని ప్రార్థ న. గాదలమివాద ముండుగా ఉత్తరము వ్రాసెదరని సాగ్ధిక. బెజవాడ. అయ్యుంకి వేంకటరమణయ్య.

IV

గుంటూరు మండలసభలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా, 28-వ గుంటూరుమండలసభ వల్లూరు తాలూ కాకు గడచిన సత్తెనపల్లిసభలో నాహాసము జరిగిన సంగతి అందరికీ తెలిసినదియనుచు. గుంటూరుజిల్లా పంపు కార్యదర్శిగారగు మ. రా. శ్రీ. కె. లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి ప్రోత్సాహముచేత వల్లూరు తాలూకా మాచెర్ల గ్రామములో మండలసభను జరుపుటకు తక్ గ్రామవాస్తవ్యులను తాలూ కాశ్రమములును నిశ్చయపరచియును ఈ సలహాయము ఏప్రి యల్ 18, 19, 20, 21 తేదీలయందు సభజరుపబడెననియు, ఆహ్వా న సభులు సావరింపబడియును కర్ణాకర్ణి నా తెలియదచ్చి నది. సభులు వారి యధికారక్రమము నాగ్రాసత్రికలయందు కనబడలేదు. మాచర్ల ఆహ్వానసంఘమువారు త్వరలో ఆ విష యముల ప్రచురింప ప్రార్థింతులు.

మండలసభకు అధ్యక్షునివర్గమువిషయములో మనము ఆలోచింపవలసి యున్నది. ముద్దయ ముగిసినను హిందూజాతి వారోవణస్థితి బహుచి కొడుగా మున్నది. ఒకముల సా మ్రాజ్యకాసనసభయందు కాలిట్ బిల్లుల గండ్రగోళము జతము నంతను భీతిల్ల జేయుచుండ మన స్థానికసభయందు, ఇదిగోమక గ్రామోద్యోగుల విషయమై గవర్న మెంటువారు ప్రజాకేవెట్టు బోవు బిల్లులు ఇంకొకముల జనుల మనఃబల చీ కొనుజేయు మున్నవి. ఇట్టి సందర్భమున జేయుయొక్క అసమ్యక్తిని గొర్న మెంటువారికి సుగ్రహాహ్వానముకాదుకాదు తెలియ జేయవలసి యున్నది. ఇట్టి సందర్భములో రాజకీయనావన ననువుటకు తగిన అధ్యక్షుడు కావల యును. ఆంధ్రోళనకరయగు విషయములకుండు పదుగ్రవిజ్ఞానము పొంది జాతీయసంరక్షణ నిమి త్తము మన అసమ్యక్తిని నివృత్త పొతబుద్ధితో ధైర్యముగను సుగ్రహముగను నిశ్చయముగను ప్రజలకరవున తెలియజెప్ప అధ్యక్షుడు ఎన్నుకొన బడవలసి యున్నది. మామూలవారమునుబట్టి జిల్లాలో ప్రముఖుల విచారించుటకునకర్తవ్యము. మనజిల్లాలో తెనాలి కాపురము చెమిటింటి నుబ్రహ్మకాశ్రి గారును, బాపట్ల తాలూకా వాస్తవ్యులు చోరగుడి వేంకటాద్రి పంతులు గారును, సంగమోజు స్తీపరు గారగు భీమరాజు లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారును, కారంచేడు కావరమ్మయ్య యార్లగడ్డ రంగనా యకులునాడుగారు, బాగల్లపూడి టప్పస్వామయ్యగారు, గుంటూరు కాపురము కనగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారు, సర్పాచార్యుడేబి డేరుగార్లగు తాడేపల్లి ఆంజనేయకాశ్రి గారు, రాళ్లబండి కృష్ణమూర్తిపంతులుగారు మొదలగు వ్యక్తులు గలరు.

జోషము నైవారి యొక్కతామొక్కరిల నాలోచిం తి ఇప్పటి విషయసమయమున రాజకీయసభను ఏమి అవాం తరములు లేక నడిపి జనుల ఆశయముల తెలియచ్చి దోమక్కి 5 క త్రివలె జనులనుముల కలవరమయన్ను వెనుదివిన బిల్లుల విషయమై అసమ్యక్తిని నిరాపూరుముగా పాలకులకు తెలియ జెప్పి జోషమును మాన్పగల వారిని మహాసభకు అధ్యక్షుని గా నెక్కుకొనుట జనుల కర్తవ్యము. మండలసభ త్వరలో గావచ్చుది. వెంటనే తాలూకాలవారియొక్క యభిప్రాయము లు తెలియచ్చుటవసరము. ఈ సందర్భమున ఒక విషయము తెప్పరిచియున్నది. గుంటూరుజిల్లా హిందూ సంస్కరణసభ కూడ జరుగవలసి యున్నది. కొంతకాలం ప్రముఖులు సున్న రణసభలు అకస్మాత్తులేదని వాదించినను ఆలాటిసభలు సంస్కరణసభలకు భేదముల జనుల మనఃబల పెదజల్లుట కర్తవ్యము. కనుక ఆ సభకు మాచర్లలో జరుపుటకు వారిని కోరుచు న్నాము. వారి ఆధ్యక్షుని ఎన్నికల విషయమై ముందు తెలియజేసెదను. గుంటూరు. యస్. రావు.

మదరాసు తిందునదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొక్కోకము చేయబడినది.)

నోటీసు 1497

సాల్వకొటార్సునుండి రవాణాచేయబడు చిల్లర సామాను:— ఈక్రింద జూపబడినప్రకారము ఒక వారములో కొన్ని రోజులవరకు ఇకముందు చిన్న చిన్న సామానులు సాల్వకొటార్సునుండి రవాణా చేయబడును.

సాతు వెస్టు లైన్.

జోలూరుపేట బెంగుళూరుసిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకు బెంగుళూరుసిటీ స్టేషనునుండి బోవు వానికిని, కే. జి. ఎఫ్. రైల్వేస్టేషనులకును సోమ, మంగళ, బుధవారములనాడు సామాను రవాణా చేయబడును. మదరాసు, జోలూరుపేట స్టేషను లకు శుక్రవారము, శనివారములనాడు వంపు బడును.

వార్డు వెస్టు లైను.

అర్కోణము, కడప మధ్యనున్న స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడు రవాణా చేయ బడును. కడప, గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురు వారములనాడును, గుంటకల్, రైచూరు స్టేషను లకు శనివారములనాడును రవాణా చేయబడును.

సౌత్ ఇండియన్ రైల్వే.

జోలూరుపేట, మెట్టుపాలి యును మధ్యస్టేష నులకు సోమ, మంగళవారములనాడును, నీలగిరి రైల్వేస్టేషనులకు గురువారమునాడును, పోవ నూరునుండి ముగళూరువరకు గల స్టేషనులకు, కొచ్చిన్ స్టేటు రైల్వేస్టేషనులకుకూడ శుక్ర, శని వారములనాడు రవాణా చేయబడును.

వార్డు ఈస్టు లైను.

ఈలైనుమీది స్టేషనులకును, ఈలైను గుండా పోవు స్టేషనులకును ప్రతిదినము చిన్న సా మానులు రవాణా చేయబడును.

ఇదివరకే ముందుగ అంగీకరించబడిన సామా నులు చాలావరకు నిలవయుండుటచే దానివంతను వంపివేయవలసి యున్నది. కాబట్టి యికముందు వచ్చు సరకులు కొంతవరకే అంగీకరించబడును. తామంబబోవు సరకుల తాలూకు, ఫర్వార్డింగు నోటులను సాల్వకొటార్సు ఏజెంటుగారి కంపెన వారు సరుకులు ఎక్కుడు అంగీకరించబడునో తెలి యచేసెదరు.

ఈ య వి త్వరలో వారికి తపాల్ ద్వారా తెలియపరుపబడును.

మదరాసు నాయకులు: సత్యాగ్రహ ప్రతీక

ఆంధ్ర సత్యాగ్రహ సందేశము:

అయ్యో, నిన్నటి దినమున ప్రచురితమైన వార్తా క్రమములను చూచి మనస్సులో గాఢముగా ఉద్యమము, రాజకీయములకు ప్రతిఘటనగా ప్రారంభించుచున్నారని తెలియుచున్నది. గత వర్షమున మదరాసు గాఢము శీతముగా రాజకీయములో కనబడినది. ఇప్పుడు మదరాసు సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరి, తన దౌర్జన్యమును చాటుట కృతనిరతు. సమగ్రతరమున జరిగిన పథకములు యీ విధములు ఉండియున్నవి: సంతి సభ కీ విషయమును తీర్మాన ముంబడినది. ఇంతేగాక, మదరాసు నాయకులంతయు యాచనకృత్తి నొడవ, పార్లమెంటు సభ కర్తవ్యములతోడను తృప్తికొందునని చెప్పింది. కాని యిది మామూలు విధానములే యగుటచే నిది ఆంగ్లేయుల దృష్టి నొకటిగా కలగజేస్తుంది.

ఇట్టిస్థితిలో మన మదరాసు నాయకులగు పి. విజయ రావుచాచార్యులు, పి. రాజగోపాలాచార్యులు, ఎన్. కస్తూరి రంగఅయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయినారు, ఎన్. సత్యమూర్తి అయ్యులు గార్లు మున్నగువారు బొంబాయి రాష్ట్రమునందును తెలంగాణ ప్రాంతమునందును సత్యాగ్రహ ప్రతీకమును ప్రకటించుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ సుప్రసిద్ధ నాయకులు సత్యాగ్రహ ప్రతీకమును ప్రకటించుచున్నది. అనుచరులను కలగజేయును. ఇందు మూలమున భారతీయులు కార్యకర్తలు అగుచు, వాళ్ళుగూ గారని ప్రపంచమునకు తెలియజేయు.

ఎన్నామది 4, మార్చి 19 } పి. ఎన్. వెంకటాచలం.

బొంబాయి టంక పాలన వివరములు: చక్ర వర్తివారి బొంబాయి టంక పాలన వివరములు సమగ్రముగా తెలియుచున్నది. మింటుమాస్టరు మేజరు విల్లీమగారు కనీసము నా డిల్లీ ప్రకటనను సంతించిరి. స్వేచ్ఛాబోనమును వార తనమువారు కాంక్ష నుచేయులేదు. బోనమును ముగిసిన తరువాత కాశ్యపు వర్షమున జేయు నిర్ణయించెను. ఈ నిర్ణయము ప్రకారము రోజునకు 10 అణములు అంతకు తక్కువమున జీతము ముట్టుచున్నవారికి రోజునకు అణా చొప్పునను తక్కినవారికి రెండణాల చొప్పునను కృత్తి చేయబడును. కట్టుదారులు ప్రకటనమును జదివిరి. అందులకు చాలమంది సంతోషించినట్లుండును. అయినను మరువటిదిన మొత్తమున ద్వారా తమ మొదటి వాంఛితులను అనగా రెండుగంట జీతమును బోనముగా నిర్ణయించునట్టికిని రోజునకు 4 అణాలచొప్పున జీతమును పొందినట్టి జీతములనును కోరిరి. వారు మరునాడును పనికిరాలేదు. రాయబారమును విని మింటు మాస్టరు క్రొత్త ప్రకటన సంతించెను. దానియందు డిల్లీండును. నిన్నటిదినము పని సారంభించినవారు మరల పని సారంభించునది మానునది కివ తేదీవరకును జూడబడును. అప్పటికిని వారు పని సారంభించునది పనులనుండి తొలగింప బడుదురు. తిరిగి వానిచేర్చి పనులను వచ్చిన క్రొత్తవారివలె స్వల్పజీతము లీయబడును. ఇప్పుడు మింటుమాస్టరుగా రిచ్చు వృద్ధి జనవరి సమగ్రముగా నమయమనవచ్చిన ప్రత్యేకవృద్ధిని గలవందనని పనివారలు తెలిసికొన వలయును. అప్పుడు రోజునకు 8 అణాలుగాని అంతకుతక్కువగాని సంపాదించువారలకు 1 అణాయను, తక్కినవారికి రెండణాలును ఈయబడును.

మదరాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెని, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేలు చేయబడినది)

నోటీసు (1499) 1919 నెం. రం ఏప్రిల్ నెల మొదలుకొని స్టేషనులలో రాత్రిపూట దిగువటువంటి పార్కలు జరిపివేయుటకు నిలువేసెట్టి కారణమేదైన యందున లేక విలాసదారుడు "కోరబడునంతవరకు నిలిపి యుంచవలసినదని" దానిపై వ్రాసియుండిన ను 48 గంటలవరకు యజమానుని సప్తము (Wharfage) చార్జి లేకనే స్టేషనులో నుంచబడును. అంతకు పైబడిన ప్రతి 24 గంటలకును లేక అంతకు తక్కువకాలమునకైనను మునుగు 1-కి లేక అంతకు తక్కువయైనను 0-2-0 వంటున చార్జి చేయబడును.

రంగునులో ఇప్పుడు జరిగిన (క్రిందటి కనీసము 30 గురు మరణించిరి. ఆదివారమునాడు 11 గురు మరణించిరి. మొయిల స్త్రీయరు:—వాన్సిస్సు అను మొయిలస్త్రీయరు ఫిబ్రవరి నెల 1-వ తేదీన బొంబాయి నుండి బయలుదేరి ఆ నెల 28-వ తేదీన కుడి నారమునాడు లండను నగరమున చేరిన.

ఒక ప్రమాదము:—కడవిని సోమవారమునాడు కలకత్తానుండి మొరైను ఇండియానుకు సంఘ కార్యదర్శి యగు మార్క్విస్సు గారు ఒక వెట్టికొక్కను చంపుటకు తుపాకియందు మందు కూడుచుండగా, మందు ప్రేలి అందలి గుండు పుడి చేతిపై తగిలెను. స్వల్పగాయములు కలిగెను.

యూరప్పాక కమ్యూనిటీ:—సర్వాధ్యక్షుల సంఘమువారు మహమ్మదా బాదు రాజాగారి కథ్యక్షుని గా నియోజించిరి. అందులకు రాజాగారు వారికి వందనముల నొసరించుచు తామా పదవిని వహించ జాలమనియు ఫిబ్రవరి నెలాఖరున ఆధికారును కనబడెననియు సంఘమువారికి వ్రాసిరి.

క్రొత్తదినము:—క్రొత్తదినము విజయరావుచాచారి గారు ఈ నెల 8-వ తేదీన బోయగారియొద్ద నుండి ఆధికారి మును గ్రహించిరి. ఎన్నామది నగరసంఘమువారు ఆచార్యులవారికి సన్మానకృత్యము సమర్పించి పురపాలకచట్టమును సవరింపగోరిరి. క్వెన్స్ పాస్ పూర్తితో వా విషయ మాలో చింతపడునని దివారు గారు నడిచిరి.

భారత కావనసభ:—మార్చి 12-వ తేదీన సమావేశ మగు భారత కావనసభలో మొట్టమొదట కొన్ని వ్యాపారము లలో నెక్కుడు భాగములను తీయవచ్చునట్టి పక్షాన్నిధినియను చేసినవిల్లమిద ప్రత్యేకసంఘము వారర్పించు నివేదిక విచారించబడును. 1917-వ సంవత్సరపు ఇండియా సంగ్రహచట్టమును మరొకొన్ని దినములవరక ముఖ్యము నుంచవలయునని సర్వ సేనానిగోరును. ఇండియన్ కరెన్సీనోటుల సరణి చట్టము నాలోచింపవలయునని మొట్టమొదట ప్రతిపాదించెదరు. మొలూన స్పిరిట్టు చట్టము నాలోచించి కా సింపనలయుననిగూడ వారు కోరెదరు. పిమ్మట వారు 1918-వ సంవత్సరపు ఇండియన్ రాబడిముట్టుల చట్టము నాలోచించి కాసింపగోరెదరు. కఠిన సమయములందుండియూ దొంతనము వారికెక్కుడు ఆధికారముల మొనగును చేయబడిన రౌలెటు విల్లులపై సెలెక్టు కమిటీవారిచ్చిన నివేదికను చర్చించి కాసింప వలయునని సర్ విలియము విన్సెంటు గారు కోరెదరు.

కలకత్తా ఆంధ్రవిద్యార్థి సమాజము కక్షమున మొల వరపు వెంకటచలంగారు మరణమునకు ఆంధ్రజాతీయో త్రేజు మునకు గల సంబంధములను గురించి గంభీరపర్యాయ మొనంగిరి. వీరు జాతీయో త్రేజుమునకు మరల మననరమనియు, మోక్ష మార్గమునకు ప్రభుత్వసోపానమనియు నుడివిరి. వెదురుమాడి వెంకట లక్ష్మీనరసింహ రావుగారు "ఆంధ్రభారతి స్ఫూర్తి" మొదలయిన కొన్ని పద్యములను చదివిరి.

క్రిందటి ఆదివారమునాటి యందయము రంగునులో నెచ్చటనో అగ్ని భయము సంభవించగా రెండు మైద ఇంజను లచటికి సహాయార్థమేగుచు దారిలో డిగొనినవి. రెండింటిలో నుండు మహమ్మదలంబుకు బయటికి క్రుశిపోయిరి. 18 గురుకు డెబ్బులు తగిలినవి. నలుగురు ఆసుపత్రిలో నుంచబడిరి. ఒకని కాలువిరిగిపోయినది. అతనిస్థితి చాల దుర్లభముగ నున్నది. రెండు ఇంజనులను కొంత కాలమువరకును పనిచేయజాలవు. అందులలో నొకదారి యరమ్మగునిమిత్త మింగ్లంకు పంపించ వలసి యున్నది.

అగ్నిలియా గోధుము:—5వీయము 310000 టన్నుల గోధుమలను తీసికొని బయలుదేరినది. ఆది ఈ నెల 15-వ తేదీలో గా బొంబాయికి రావలెనని యింతవరకు తెలుపబడినది. అదిగాక మరొకొన్ని స్త్రీయములు బయలుదేరినవి. ఈ స్త్రీయము ఈనెల 25-వ తేదీలో గా ఆయాశ్రేణులకు చేరవలెను. డింగిం టన్నులొద్ద 7168 టన్నులు బొంబాయికి; లిడెన్పుడే 6240 టన్నులు కలకత్తాకు; వారు విప్పన 6902 టన్నులు కరాచికి; మొత్తా 4008 టన్నులు బొంబాయికి. ఇంకాక మరొకొన్ని దివి మిలూను బయలుదేరునని తెలుపబడినది.

రైల్వేకంపెనీమొదల కేసు:—కాశ్యపునారాయణుడను నతనును భార్యయునిద్దయు ఆ గ్రామండ్లి పొండియూరురైలు లో ప్రయాణముచేయుచు డగా తొలుపు సరిగా మూయుటద నందున బిడ్డకొందబడినది. బిడ్డను కాపాడుటకు తల్లిప్రయత్నిం చుటలో ఆమెకుడ క్రింద బడినది. వారిద్దరికిని గాయము లు తగిలినవి. తల్లియరసించినది అందులకు 25 కేసు నష్టము వారమును కోరుచు కాశ్యపునారాయణుడు ఆ గ్రా నలుజడ్జి కోర్టులో దావాచేసెను. కోర్టువారు తమకధిగారము లేదని, హైకోర్టుకు అప్పీలుచేసెను. నాయకుడ తమకధిగారము లేదనిరి.

అప్పనిసాను అమీరు. కీ. శే. నాబీయల్లా ఖానుగారి సోదరుడగు సర్దారవ స్రూల్లాఖాను గారు అమీరుగా నుండ నంగీకరింప లేదు. అమీరు నాబీయల్లా ఖాను గారి మూడవ కుమారుడగు ఎయిదు డౌలా సర్దారు అమీరునల్లాఖాను గారు అమీరుగా సింహాసనము వధి స్తించిరి. స్రూల్లాఖాను గారును సైనికమతప్రముఖ శాఖల యు ద్యోగులను క్రొత్త అమీరుపట్ల రాజ భక్తిని ప్రకటించిరి.

(1457) జర్నలిదేశపు రంగుపాడర్లు లేవని ఎంతమాత్రము నిరుత్సాహ పడవలదు.

విరోధా, అమెరికా, జపానుజేతముల నుండి మాకు రంగుదినములన్నియును నేరుగా వచ్చుచున్నవి. పట్టు, నూలు, ఇమిటేషన్ పట్టు, తోట, కాగితం, దారము మొదలయిన వాటికి రంగుచేయుటకు అన్నిరకముల పాడర్లు మాయొద్ద 1 రులి డెబ్బాలున్ను, పీపాయలున్ను ధర సరసముగా విక్రయింపు. అలిజరైల్ 20%. చానుపీపాలు మావద్ద నున్నది. అవిలై స పాల్గులు, పొటానున్ను పట్టుచేయబడును. కావలసినవారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుకోరెదరు.

తంలివిలాసము "తామర" } చారి అందు రాం, పోస్టుబాక్సు నెం. 38. మూర్పుగేటు, మధుర.

అఖిలభారతీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు (1045) మామూలు స్థలములందు ముందు సంవత్సరపు సాంవత్సరిక పరీక్షలు 1919 సంవత్సరము మార్చి నెల 14, 18-వ తేదీలమధ్య జరుగును. 1. ఆయుర్వేద ఆచార్యపరీక్ష. 2. " విశారద " (ప్రత్యుత్తరములు సంస్కృతములో నుండవలెను.) 3. వైద్యపరీక్ష (విద్యార్థి చేత భాషలో నుండవలెను.) హిందూజేతములో ఎక్కడైనను 10 మంది విద్యార్థులు గూడినచో నక్కడ పరీక్ష స్థాన మేర్పరుపబడును. ఇతర వివరములకును దరఖాస్తుపత్రములకును యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుదు. నెక్రటరీ, ఆయుర్వేద మహామండలి, ఆయుర్వేదకళాశాల భవనము, మదరాసు.

ఆంధ్రవత్తిక

1919-వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది

బుధవారము.

కార్యోరేషను సభ :

మ్యునిసిపలు బిల్లు

మ్యునిసిపలు బిల్లును గూర్చి విచారించుటకు నిన్నటిదివాడ ప్రత్యేక కార్యోరేషను సభ జరిగెను. మునిసిపలు బిల్లు సంతృప్తికరము గాదని, మద్రాసు పౌరులెల్ల రంగీకరించెదరు. ఈ విషయమై, భేదాభిప్రాయములు లేననుట నిశ్చయము. స్వరాజ్యసమస్య గాని, బ్రాహ్మణేతర సమస్యగాని ఈ విషయమై విభేదములకు చోటియకుండుట, సంతోషప్రద మగుచున్నది. బిల్లును విమర్శించుటలో నాయకువర్గమువారే, అధికోత్సాహము జూపుట గమనింపబడియున్నది. నిన్నటి కార్యోరేషను సభలో, మ్యునిసిపలు బిల్లు స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి ఖంకరమగుననియు, ప్రభుత్వము వారు దీని నుపసంహరించికొనుట భావ్యమనియు, దివాను బహదూరు త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. తత్సందర్భమున, శ్రేష్ఠిగారు, మ్యునిసిపలు బిల్లుయొక్క సాధక బాధకములను బాగుగ వివరించిరి. వారి యుపన్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. వీరు కిరి సంవత్సరముల క్రిందట, మ్యునిసిపలు సభ్యులుగ బ్రవేశించిరి. అప్పటినుండియు మూడుమ్యునిసిపలు బిల్లులు ప్రవేశ పెట్టబడినవి. 1884-వ సంవత్సరము నం దొక మ్యునిసిపలు బిల్లును, 1904-వ సంవత్సరము నుం దొక బిల్లును శాసనసభము దాల్చెను. ఈ రెంటియందును ప్రజాప్రతినిధుల స్థానము బాగుపడలేదు. స్వపరిపాలనము ప్రవేశ పెట్టబడునని ప్రజలు గొప్పదాశతోనున్న నీ సమయమునందయును, విశేషమగు మార్పులయొ గుగ లేదు.

స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి రెండే మార్గములు గలవు. ప్రజలకు సంపూర్ణ బాధ్యత నిచ్చుట మొదటి మార్గము. ప్రజలట్టి బాధ్యతలను తొలగ నిర్వహించుటకు తగిన ధనము చేకూర్చుట రెండవ మార్గము. ఈ రెండు మార్గములను క్రొత్త బిల్లులో, సరిపెట్టబడినవి. ఇంతవరకును, కార్యోరేషనుసభకు ప్రభుత్వమువారి ధ్యేయని నయమించుచుండె. అధ్యక్షులు తమ చర్యలకు ప్రభుత్వమునకు మాత్రమే బాధ్యులై కార్యోరేషనుకు లోబడకుండ నుండిరి. క్రొత్తబిల్లు ప్రకారము, అధ్యక్షులు మ్యునిసిపలు సభ్యులచే నన్నికొనబడుదురు. కాని, వీరి యధికారము నామమాత్రానశిష్టమగు విధులపడినది. అధ్యక్ష స్థానము నందు, ప్రభుత్వమువారు కమిషనరు నొకరిని నియమింతురు. వారే సర్వాధికారమును నిర్వహింతురు. ఇంతవరకును అధ్యక్షునికి లేని విశేషాధికారములు, కమిషనరున కొనగబడును. తన జవాబుదారీమీద, అధ్యక్షుని కిప్పుడు 2000 రూప్యములకున్న నెక్కుడు మొత్తమునకు కంట్రాక్టుల గావించుట కధికారము లేదు. క్రొత్తబిల్లు ప్రకారము, అధ్యక్షుడు కమిషనరు రూప్యములవరకును కంట్రాక్టుల కొడబడవచ్చును. మ్యునిసిపలు బిల్లును, పరిశీలించుచో, ప్రభుత్వ నియమితుడగు కమిషనరు మాత్రమునందధికారము లన్నియు గుమిగూడు ననియు, ప్రజాప్రతినిధులు స్వపరిపాలనా బాధ్యతను వహించుటకు తగిన యవ

కాశములు ప్రసాదించబడలేదనియు స్పష్టమగును. మాంటాగు నివేదికయందు "స్థానిక సభలలో సంపూర్ణ మగు ప్రజాధికారము ప్రబలవలయుననియు, అన్యుల జోక్యము తగ్గి సభాస్వాతంత్ర్య మతిశయింప వలయుననియు," వివరింప బడియుండెను. క్రొత్తబిల్లు మాంటాగుగారి సూచనలకు విరుద్ధముగ నున్నదనుటకు సందియములేదు.

కార్యోరేషనుసభ నిర్వహింపవలసిన విధులు నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నవి. జనసంఖ్యవృద్ధి యగుటయు, వారి సౌఖ్యములకు చేకూర్చవలసిన సౌకర్యములు వ్యయప్రయాస సాధ్యము లగుటయు, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే. మునిసిపలు వ్యయమునకు దగిన ఆదాయము చేకూరకుండుటచే, మ్యునిసిపలు సభవారు పట్టణాభివృద్ధికి తగిన ధనమును వెచ్చింపజూచున్నారు. క్రొత్త బిల్లునందు, కార్యోరేషను రాబడిని వృద్ధిజేయుట కేర్పాటులు గావించ బడ లేదు. మీదు మిక్కిలి కొన్ని విషయములలో ఆర్థికస్థితియింకను సూచించిత కుదరబడినది. ఈవిషయమును తేటపరచుటకు, త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి గారు నిదర్శనముల జూపిరి 1918-19 సంవత్సరపు రాబడి, 32,55,970 రూప్యము లగును. వ్యయము 36,10,650 రూప్యము లగును. అందుచే కార్యోరేషను సభవారు 3,54,690 రూప్యముల నష్టమును భరింపవలసియుండును. ప్రభుత్వమువారు పరిశుద్ధత్యాళి కిచ్చిన లక్ష రూప్యముల గ్రాంటు నుండియు, గత వత్సరపు నిలువనుండియు, కార్యోరేషనుసభవారి నష్టమును పూర్తిజేయువలయును. క్రొత్తచట్టము ప్రకారము 2,78,000 రూప్యముల రాబడి యధికముగ రావచ్చును గాని, ఈపెచ్చు రాబడి నష్టమును పూర్తిజేయుటకై నను సరిపోవజాలదు.

సంవత్సర వ్యయము భరించుటకు ధనము చాలకుండుట యటుండ, యిదివరకు మొదటిదిన డ్రాయినేజి, విద్యుచ్ఛక్తి, విద్యాభివృద్ధి మొదలగు కార్యములనేకములుకొన సాగుటకుధనముకావలసి యున్నది. వీటికి వ్యయముగధనము నక్కుదీసికొనుటకు, కార్యోరేషనుసభకు విశాలాధికారము లేనందుచే, యిక్కార్యనిర్వహణము సాధ్యపడజాలదు. క్రొత్తడ్రాయినేజి, నీటికనుల ఏర్పాటులను కొనసాగించుటకు కోటి అనువదియైదులక్షల రూప్యములవరకునున్నవి. విద్యుచ్ఛక్తి వ్యాపకమునకు 5 లక్ష రూప్యములును, ప్రాంతభవిద్యాపాత శాలాభవనములకు మూడులక్షలరూప్యములునుగావలసియున్నవి. ఇంకొకరై సంవత్సరమునకు 9,50,000 రూప్యముల రాబడి యధికముగ జేరవలసియున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, కార్యోరేషనుసభ తనధర్మము నెలుల నిర్వహింపగలుగును? ఆర్థిక సౌకటము సంభవించి నపుడెల్లను, ప్రభుత్వమువారు కార్యోరేషనుసభకు కొలదిమొత్తముల విచ్చుచుండదని యూహింపవచ్చును. కాని, శ్రేష్ఠిగారు దెలిపినటులు, ఈ కడతి మ్యునిసిపలు ఆర్థికస్థితిని దుర్బలపరచును. స్థానిక స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును భంగపరచును. మద్రాసు శాసనసర్వాలసభలో ప్రజాప్రతినిధులు రాబడిని పెచ్చుజేయుట కనేక మార్గముల సూచించిరి గాని, అంశాకటియు సంగీకరింప బడలేదు.

నిన్నటిసభలో మ్యునిసిపలు సభ్యులెల్ల రొక్కుమృడి నీ శాసనమును ఖండించిరి. యూరపితులు సభ్యు లొక్కరుమాత్రమే సభలోగలరు. మిగిలిన వారు మ్యునిసిపలు బిల్లులో తమలాభములకు భంగకరమగు నొకనిబంధన కలదని, కార్యోరేషను సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి తమ యసమృత్తిజూపిరి. మ్యునిసిపలు కంట్రాక్టుల గలిగిన వారు, కార్యోరేషనులో సభ్యులుగనుండగూడదని,

బిల్లునందు నిబంధనయొకటి గలదు. ఈ నిబంధన మంతయు సహేతుకరముగనున్నది. కాని, స్వలాభముల కేమాత్రము భంగము కలిగినను యూర్వ నేరని, యూరపియును కమిషనరు లింతమాత్రము చేగనినీ, సభ్యులను వదలికొనిరి. విగిలియున్న యూరపియును సభ్యుడగు లీచ్ గారు బిల్లును కొంతవడి సమర్థింపజూచిరి. అధ్యక్షులగు మెలోసీ గారు, సభ్యుల యాజ్ఞాపకాలకు సమాధానమియ బ్రయత్నించిరి గాని, వారి సమాధానము మిగుల పేలవముగ నుండెను. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి తీర్మానమును, లీచ్ గారు తప్పు, మిగిలిన సభ్యులెల్ల రేకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి. కార్యోరేషను తీర్మానము, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగ నున్నదనుట కెంతిమాత్రము సందియములేదు. రాజకీయాందోళనాపరు లీ తీర్మానమునకు కారకు లని, నుడువుట కెంత మాత్రమును విలులేదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము సంగీకరించి, మ్యునిసిపలు బిల్లును విడనాడుదురా? అటుల యూహించుట కవకాశము గాన్పించదు. మ్యునిసిపలు కార్యోరేషను తీర్మానము సరకుజేయబడనిచో, మ్యునిసిపలు సభ్యు లేమి జేసెదరు? సోదర యూరపియును సభ్యులవలె, తమ పదవులకు వీరు రాజీనామా నితురా? రివను ప్రభువు కాలమునుండియు, స్థానిక స్వపరిపాలన మభివృద్ధి గాంచక స్థంభించియున్నది. బ్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మారనిది, స్థానిక స్వపరిపాలన మభివృద్ధి గాంచజాల దని, హైందవ రాజకీయసంస్కారులు చిర కాలమునుండియు నెలుగెత్తి చాటుచున్నారు. ఈ సత్యము, త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి యానుభవిక పూర్వకోపన్యాసము మూలమున మంత తేటపడుచున్నది. ఇకనైనను, వాయరు శ్రేష్ఠి ప్రభృతులు, స్వపరిపాలనాసంపాదనమునకై ప్రజాప్రముఖులతో చేతుల గలిపి, కృషిసలుపుట ధర్మమని దెలుపుచున్నారు.

12-వ మార్చి

ఈనెల 12-వ తేదిన, సెలెక్టుకమిటీ నివేదికలను విచారించి, రౌల్ట్లు చట్టములను శాసనముగాపంపవలెనని, సర్ విలియము పిక్సెంటుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. రౌల్ట్లు బిల్లులు శాసనములగునని, దేశమును విషమస్థితికి దెచ్చుననుటకు సందియములేదు. ప్రజాప్రతినిధులు గొందరు, నివేదికలపై సంతకముల జేసిరి. మరి కొంద రంకుల రంగీకరింపక, తమ భిన్నాభిప్రాయముల మాత్రము దెలిపిరి. శాసనా బాధ్యతను ప్రజాప్రతినిధులు వహింపవలెగా లేదాయను, సమస్య విపుడు విచారించవలసియున్నది. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు, ప్రజాప్రతినిధుల నీ విషయపు మరియొక మారు హెచ్చరిక జేయుచున్నారు. ఇడియను సోషలు రిఫార్మరు వత్రికకు వారు ప్రాసిన వ్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించు చున్నారు. శాసనాబాధ్యత సంతమాత్రము వహింపవలదని, ప్రజాప్రతినిధులను చంద్రావర్మగారు దుద్బోధించుచున్నారు. కార్య నిర్వహక ప్రభుత్వమువారి కవసరమగు నిర్బంధములను విధించుటకును, 1818 సంవత్సరపు రిగ్యులేషను క్రింద చర్యదీసి కొనుటకును, సంపూర్ణాధికార ముండ, శాసన నిర్మాణసభలో బిల్లులను ప్రత్యేకముగ ప్రవేశ పెట్టు వలసిన యవసరమేల గలిగెనని, చంద్రావర్మగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. కార్య నిర్వహక ప్రభుత్వమువారు, నిర్బంధ శాసనా బాధ్యతను స్వయముగ భరింపనొల్లక, శాసన నిర్మాణసభవారి యంగీకారము గోరుచున్నారు. కాని, శాసననిర్మాణ

నభలలో ప్రజాప్రతినిధుల తల్లిలను సంఖ్యాకులుగ నున్నారు. ఏ రెల్లడను, నిర్బంధశాసనముల గా వింకవలదని, స్పష్టముగ దెలిపిరి. అధికారసభ్యుల, సహాయముతో, నీ బిల్లులను శాసనము గావించ వచ్చును. అట్టిస్థితిలో, యీ శాసనములు పేరు నకు శాసననిర్మాణసభ వాగ్దేవతగా నంగీకరింపబడినను, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవులతో తుల్యము లగుచున్నవి. కామ్యూనకుచమున కివి శాసననిర్మాణసభ శాసనములుగ దోచినను, సత్యము వేరుగనున్నది. అందుచే శాసననిర్మాణ సభ్యులస్థితి మరింత క్లిష్టమగుచున్నది. దేశమునకు బాధ్యతాయుత విధానము నొసగినప్పటికీ, కార్య నిర్వాహక ప్రభుత్వమువారు శాసనసభ వారి యం గీకారము కొరకై ప్రయత్నించుచో నదియెంతయు సమాజసముగ నుండును అంతియగాని, ప్రస్తుత విధానము ప్రజలునంతవరకు, శాసనసభ శాసనముల కధికమగు విలువయుండనేరదు. అయినను, అన్యులు వేరుగ భావించకుండుటకు, ప్రజా ప్రతినిధులు శాసనబాధ్యతను గైకొనకుండుట క్రేయశీలమని, చంద్రావర్కరుగారు హిత మొనగుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయ మీ హిత మునే బలపరచుచున్నపుడు, ప్రతినిధుల కర్తవ్యము తెలుతెల్ల మగుచున్నది. పట్టు, కవర్, మాలవ్యాగారు సెల్లెక్టుకమిటీ సభ్యులుగ నుండి, నివేదికపై సంతకము జేయవలసి లకు, బెంగాలీపత్రిక వారి నెత్తిపొడుపు చున్నది. కాని యందుకు సమాధానము పట్టుగా రంపిన వ్యాఖ్యానమందు, చక్కగ దెలుపబడి యుండెను. సెల్లెక్టుకమిటీ సభ్యులే విషయమును విచారించవలయునో, స్పష్టముగ దెలుపబడియుండ లేదు. కామ్యూనసభవారి యాచారము ననుసరించి సెల్లెక్టుకమిటీవారే విధముగ బిల్లును మార్పుల కయినను అధికారము గలిగియున్నారు. బిల్లుని ముఖ్యసూత్రములు మార్చబడుచో, బిల్లును సవ రణలతోగలిపి తిరిగి ప్రచురింపవలసి యుండును. అందుచే, బిల్లుసూత్రములను విమర్శించుటకు సెల్లెక్టుకమిటీవారి కధికారము లేదని, అధ్యక్షులు నిర్ణయించుట న్యాయవిరుద్ధమని పట్టుగారు స్పష్ట పరచుచున్నారు. గతించినదానిని గూర్చి విచారించి బలలేదు. మార్చి 12వ తేదిన, ప్రజాప్రతినిధులు తమ యభ్యంతరములను మరల యొక మారు నూచించి, శాసనబాధ్యతను తా మెంతమాత్రము దీసికొనకుండ, దానినంతయు కార్యనిర్వాహక ప్రభు త్వమువారి జవాబుదారికి విడచుట క్రేయశీలము. చంద్రావర్కరుగారు, అతివాదులుగారు. వీరు ప్రభుత్వమువారి మన్ననకు పాత్రులైన ప్రము ఖులు. అట్టివారు, తొందరపడి యిట్టిహితమును గొల్పుచుండలేదు. మార్చి 12వ తేదిన, ప్రజా ప్రతినిధులు తమ బాధ్యతల నెటుల, నిర్వహించె దనో యని, భారతదేశ మత్యంతాతరముతో నిరీక్షించు చున్నది.

సివిలు సర్వీసు యద్యోగులు:
మాంటాగూగారి ప్రశంస
సివిలు సర్వీసు యద్యోగు లెంతటి సామ ర్థ్యము జూపినను, ప్రజలకు స్వపరిపాలనాశిక్షణ నొసగుటలో మాత్రము, సానుభూతితో వర్తించి యుండలేదని, కరతలామలక మగుచున్నది. మండ లాధికారులు, రివెన్యూ ప్రభువుగా రారంభించిన స్థానిక స్వపరిపాలనోద్యమ ప్రవర్ధనమునకు సాయపడుటకు మారుగ నడ్డుగలుగ జేసిరి. ప్రజాభ్యుదయకరము లగు యద్యోగులకు విముఖత జూపుచుండిరి. మాంటాగూ సంస్కరణము లయినను, దేశము నకు లభింప గూడదని, యిటీవలనే విజ్ఞాపన

నంపియుండిరి. ఇట్టి స్థితిలో, సంస్కరణ విధాన సాఫల్యమును మరల హస్తములలో నుంచునో, అది యెన్నటికిని చేకూరునని విశ్వసించుట కాధారము లేకయన్నది. సంస్క రణ సాఫల్యము సివిలు సర్వీసువారిపై వాధార పడి యుండుటయే, మాంటాగూవిధానపు ముఖ్య లోపము. ఢిల్లీకాంగ్రెసు సభవారందరవలననే, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము ప్రజల కొనగవలయునని గోరిరి. రాజప్రతినిధిగ రి యుచున్నా సములో, సివిలు సర్వీసు వారికిచ్చిన వాగ్దానములగాంచి, ప్రజలు నివ్వెరజెందిరి. సంస్కరణముల యుప యోగముగూర్చి సందియములు ప్రబలెను. రీను గారిచ్చిన యుపన్యాస సందర్భమున, మాంటా గూగారి రంపిన లేఖగాంచిని యీ సందియము లింకను బలపడగలవు. సివిలు సర్వీసుయద్యోగుల సామర్థ్యమును మాంటాగూగారు పొగడుచో, నిబ్బందిలేదు. కాని, ఎట్టి స్వపరిపాలనా విధానము పార్లమెంటు సభవారంగీకరించినను, సివిలు సర్వీసు వారు దానియందు ప్రధానముగ పాల్గొనదరని యు, స్వపరిపాలనాభివృద్ధికై వారు మిగుల తోడ్ప డదరనియు, మాంటాగూగారు దెలిపిరి. ఇట్టి ప్రకటనములు, ప్రజల విశ్వాసమును సడలించక మానవు. పరిపాలనావిధానము, ప్రజల వరము జేయబడి, ప్రజలకు తగిన యధికారమును సప్రాప్తిం చిన గాని, దేశమునకు లాభము గలుగదు. ఇట్టి మాచనల గాంచియెనను, మితవాద నాయకులు, కాంగ్రెసు వత్సవలంబు లగుట సముచితము.

మదరాసు శాసననిర్మాణ సభ్యుల
రివరెండు పీటూడ్రింగుగారు తమ సభ్యత్వము నకు రాజీనామా నిచ్చుటచే, రివరెండు మెతు ఫెయిల్, సి. పి. రామ స్వామయ్యరు, కె. బి. రామ నాథయ్యరు గార్ల కదవికై ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరిలో రామనాథయ్యరు గారు పోటీనుండి మానుకొందురని తెలియు చున్నది. అటులయినచో, రామస్వామయ్యరు, మెక్ ఫెయిలుగార్ల మధ్య, ఎన్నిక జరుగవలసి యుండును. రామస్వామయ్యరుగారు విజయు లగు దురేని, ప్రజావత్సమునకు బలము చేకూరును. వీరు, సుప్రసిద్ధులగు జాతీయవాదులు. బిసెంటుగారి కర్పణవాసము నాటినుండియు, వీరు రాజకీయా భివృద్ధికై శక్తివంచనలేక కృషిసలుపుచున్నారు. విద్యావిషయక సమస్యలయందను వీరికి చక్కని యభివేతము గలదు. క్వీవిద్యాలయ ప్రతినిధిగ గూడ, వీరు తమ ప్రతిభను జూపెద రనుటకు సందియము లేదు. వీరికి విజయము గలుగు గాక యని గోరుచున్నారము.

ఆంధ్రవక్త్రత్వ సామర్థ్యపరీక్ష
నిన్నుటిదిన మీకరీక్ష గోఖలేహాలులో జయ ప్రదముగ జరిగెను. జోగప్పగారు గెలుపొంది కసిడికతకము బడిసిరి. ఆసందర్భమున, బిసెంటు గారి యుద్ధమమునకు తమసానుభూతి జూపుచు, దేశము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములకింద విభజిం పబడినపుడు, దేశభాషలు ప్రజాహిత జీవితము నందు ముఖ్యస్థాన మాక్రమించునని, తేటపర చిరి. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకత, రానురాను ప్రస్తుత మగుచున్నది. ఆంధ్రప్రము ఖలీనమయమున తగిన యుత్సాహమును పట్టు దలను, జూపుచో, త్వరలో నీవాంఛ సఫలము గాక మానదు.

స్థానిక వార్తలు
కోలంరాజు రామారావుగారు:—వీరు కరా చీలోని "న్యూఢైము" పత్రికకు కచాయ సంపాదకులగ నేటిదినమున బోవుచున్నారు.
ఇండియను హోమ్ముయాలసమితి:—ఈ సమితి యొక్క (రావిడరాష్ట్రీయ)కామ్యూనమున యీ నెల 7 తేదీ సాయంత్రము 6-30 గంటలకు తిరువళ్ళూరి వీరిసభ సుక సభ జరుగును. ఆర్. జ్ఞానసంజయము, వి. జి. చిదంబరంపిళ్ళ, ఎస్. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు "నవ ప్రకృత కర్తవ్యము" అని విషయమును గూర్చి రంగవర్ణనీయురు.
మిరపకాయలు తక్కువగున్నందున, గుంటూరునుండి, మద రాసునకు, బెజవాడకు దక్షిణ యింపున వైవచలము దిగు మతిదేయరాదు అని ప్రకటించబడినది. కాని తాత్కాలికము లగు యీ రాకపోకల విస్తృత పోవుచున్నందున, బెజవాడకు దక్షిణమున నున్న వైవచలము గుంటూరునుండి మిరపకాయ లను ఎరువులేసిపోవటకు దరఖాస్తులను సివిలుసర్వీసుకు దైర్యము గల పట్టుదురు.
ఆంధ్రవక్త్రత్వ పరీక్ష:—మదరాసు వై. ఎస్. ఐ. వి. వారి ఆంధ్ర వక్త్రత్వ పోటీపరీక్షలు నిన్నుటిదినమున గోఖలేహాలులో జరిగినది. కె. వాగేశ్వరరావు, ఎస్. రామా మహేశ్వరశాస్త్రి గార్ల పరీక్షలుగ నుండి. బిసెంటుగారు స. భక్త విశ్వనాథ, దేశభాషాద్యయము నవల కన. సంపూర్ణ సా నుభూతిని వెల్లడించెను. పరీక్షా సామాన్యమున నుత్తేజముగ తిగించుటకు మాతృభాషలే మూలకారణము. ఈ దేశము భాషా పరీక్షకు విధి జేంపబడినపుడు, మాతృభాష (ప్రాధాన్య స్థానము నాక్రమించుట నిశ్చయమగుటచే, ఇట్టిపోటీపరీక్షలు విద్యార్థులను శోధింపులజేసి, మన ఆశయ లభి కంతము వోడ్చు దుచున్న నది ఆమె నుడివెను.
ప్రత్యర్థుల యుపన్యాసము లెంతయు సంక్రమికములుగ నున్నవి. క్రైస్తవకళాకారు విద్యార్థి యగు జోగప్ప గారు మొదటివాడు ప్రత్యర్థులకుచే వారికి నుత్తమ పతక మొసంగబడినది.
ఎ. రంగ నాథుడు మొదటియారుగారు పరీక్షకులకు సందనములొప్పించిరి.
ఈ నెల 15 తేదీ సాయంత్రము సంస్కృతభాష యందు వక్త్రత్వ పోటీపరీక్ష జరుగును.
స్వదేశీ వ్రతము.
అపంతికాబాయి గోక్షేగారు.
కర్ణాట ప్రభువు బంగళా విభజనము, తేలంగిన వారి యతావికసనకాళమే తేలంగును. తేలంగి వోటలవారి చర్యలే తేలంగిన మహాత్ములగాంచి వీరసేన తెల్లము కాశాల కుండును. పెట్లండు ప్రభువు అనలిసెంటుగారిని ఇతరులను నిర్బంధమున సంపదించిన నూతన దీక్ష వినియు కానుండును. ఇట్టి కారణములచేతములు కలిగినవి. ఇప్పుడు రోలకు వట్టులు గూడ నీ కారణములలో చేర్చబడదననకగాని నిట్టి కారణములు కునకు నూతన విజ్ఞానము కలిగించును మన పురోద్ధికి నిరంకుశాధికారులు అ కలిగించు నంత రా య మలే మన యొకమత్యమును పెంపొందింప గలుగును. మితవా దులైనను జాతీయవాదులైననుగూడ నీకర్తవ్యమును గ్రహించ వుండవలయు. పోరంభమున పారిశ్రామిక పునరుద్ధరణము నకు స్వశక్తికలిగి మునుష్టింపబడిన ఆ కళియు మహాత్ము మైనది. మహచ్చక్తి సముపేతము సత్యాగ్రహ. ప్రతి దీక్షను బూసగల దైవసాహసములు లేనివారీస్వదేశీ వ్రతము వైవ శాఖ్యముగా భావనలెను. స్వశక్తివ్రతములను భోగత్యాగజే తే ద్రియక కలుగును. సద్యరస మెరుగును. ఇది ఉత్తమ మగు ముగుణసంపద. గృహ సరికళియల సభివృద్ధి నొందిం చుటకు స్వదేశీ వ్రత యొక ల ఎప్పుడు ముందరి సి. స్వదేశీ వ్రతములవలన తిండి లేక మాడుకేయులలో అనేక కోట్లమందికి తీవ్రవాధారము లభింప గలదు. ఈ ప్రతము శ్రీ యను బిడ్డమును పురుషులను పిల్లవారును ముఖము నాచరింప వచ్చును. గాన సందరును దైవ సాక్షిక ప్రతీక్షను బూని చ తింపక అనుసరింపవలె నని నేను కోరెదను. రాజకీయ ప్రతిరో ధమునకు మనము చేయు ప్రయత్నము లన్నిటినినూ స్వదేశీ ప్రతము వదిలివైచుమని నేను విన్నవించు చున్నానని అంతరి. కాళాయి గోక్షేగారు బొంకాయనుండి 26-2-19 క తేదీన కత్రికలకు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి నగరపాలకసంఘము

ప్రత్యేక సమావేశము

వరుసగా 10-వ సార్లు సమావేశమైన చెన్నపురి నగరపాలకసంఘము ప్రత్యేకసమావేశము జరిగెను. ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన సభ్యులు విచ్చేసిరి:— సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, సల్లాగురు స్వామి శ్రేష్ఠిగారు, టి. వి. దొరస్వామి మొదలియ్యగారు, జి. ఎ. నటేశ్వర్ గారు, డి. బి. పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు, రావుబాద్యుర టి. రంగాచార్యులుగారు, సి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, మల్లుకొండమొదలియ్యగారు, యాకుబ్ బాషా సూపాబు బహదూర్ గారు, ఎమ్. డి. శేఖరదాసుగారు, రా. బి. ఎస్. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు, నర్సుగారు, లీచ్ గారు, ఎ. సి. పార్థసారథిచార్యులుగారు, శివభాసం మొదలియ్యగారు, తిరుమలపిళ్లగారు, భాస్ బహదూర్ ఖుద్దూసుబద్రా సూపాబుగారు, నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సూపాబు బహదూర్ గారు, డి. బి. రామానందం శ్రేష్ఠిగారు, రామస్వామి మొదలియ్యగారు, శేరికాచారి గారు, ఎలిరాజమొదలియ్యగారు, రా. బి. మురళిపూగారు.

డి. బి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు ఈ క్రింది తీర్మానము నుపసాదించిరి:

“మదరాసు సిటీమ్యూనిసిటీలు చిల్ల పురపాలక సంఘమునకు దగ్గర భావాలతో సౌకర్యముల నొసంగక పోవుట చేతన, స్థానిక ప్రభుత్వముచే నియమితులగు నెంక మ్యూనిసిటీల కమిషనరునకు ఆర్థికపరమగు పరిపాలనాధికారము నొసంగుటచేతన, యీ మ్యూనిసిపాలిటీ ప్రభుత్వమువారి చేతులలో నుండుట నిశ్చయము. ఈ నిర్ణయము నుండి విముక్తి యగుట యవసరమని డిసెంబరు 12-వ తేదీన కమిషనరు వారు తెలిపియున్నారు. పరిస్థితులలో ఈ తేదీన మ్యూనిసిటీల సంఘపురోవృద్ధికి యీ చిల్ల వాస్తవాంతరముగ లేదని ఈ సభ వారభిప్రాయపడుచు ప్రస్తుతపు చిల్లను ప్రభుత్వమువారు పడచుచున్నట్లని స్థానికస్వపరిపాలనానుభవము మగు యొక నెంక కాసనమును ప్రత్యేకపెట్టడని వారిని కోరుచున్నారు.”

ఈ సందర్భమున వారిట్లు నడిచిరి:

మొదటినుండి కాంగ్రెస్ సభ్యులు మిక్కిలి పేద స్థితిలోనే యుండుచున్నదనియు, మురికినీటి పారుదలకు కాలువలన, నీటిపారుదలకు పనులను మొదలిడి నప్పటినుండి మరల భారమధికమయి ప్రస్తుతపుస్థితి కష్టముగా నున్నదనియు కొన్నిసమయముల నేమగుటచేతన, ప్రజలకోర్కెల ప్రకారము పురోవృద్ధి గానియుటకు ప్రయత్నములను జేయుట చేతన మడిగొన్ని కారణములచేతన మ్యూనిసిపాలిటీలకు వ్యయము హెచ్చుచున్నదనియు; రాబడికష్టమయి వ్యయము హెచ్చుచున్నపుడు మ్యూనిసిటీల సంఘములకు ఎక్కువ ఆధారము ఉండలేననియు; ఆదాయవ్యయ అంచనాపై స్థానికప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక అధికారమును చెలాయించుచున్నారనియు నడిచిరి. తమ ఇచ్చవచ్చినట్లు నుంకములను విధించుకొనవచ్చునని దొరతనమువారు కాంగ్రెస్ సభ్యులకు అధికారమును కొలిది కాలములోనే యిచ్చెదరటం. కాని కొంచెము యోచించిన యెడల మనపటి డిస్ట్రిక్ట్ కాంగ్రెస్ సభ్యులకు తప్పదని తెలియగలదు. పురోవృద్ధి జేయుటకు మనము పూనుకొని, అందులకు ధనము చాలని యెడల మనము జేయగలిగినదేముందు? అప్పుడు చెప్పుకొనుటకుయిన తగిన అధికారములేవు. అప్పుడు దొరతనమువారు తమకు పోషించు పత్తి బత్తిముల నిచ్చుచుండురు. అట్టి బత్తిములలని కష్టముల మనమిదివరకు బాగుగ ఎరిగియున్నాము. “స్థానిక సంఘములు వాటి పరిపాలనలనే ప్రముఖ అనుభవముననుపాదించునట్లు మనము చేయవలెనని” మాంటాగూ ఛెన్నపుర్ర సంస్కరణ ప్రణాళిక తెలియజేయుచున్నది. కాని అట్టి అనుభవము కలుగు

రాజీ గంజిగములలో పనిచేయుచున్న మేష్ట్రీ కల కలతలైన తన యజమానుని కిట్లు తలచినంపెను.—“మేనే జరుగారు చచ్చిపోయేరు. కలములే పొతిబెట్టించేస్తాను. క్రొత్తమేనేజరును పంపరలెను.

జవాబు.— “చనిపోయేరా, ఇంకా సంతోషంగా వుండో సంతోషంలేకుండా చూసుకొని పొతిబెట్టించకలెను. క్రొత్తమేనేజరుని పంపురాను.”

మేష్ట్రీ యానిధముగ జవాబుపంపెను.—“చనిపోయినారు, సంతోషంలేకుండా వుండడానికి నెత్తిమీద గునపాంతో గట్టిగా కొట్టెను. పెంటనే పారేసెను.

టకు యీక్రొత్త చట్టము తోడ్పడకలెను. ఇదివరకు ను, ప్రస్తుతము దొరతనమువారు అధ్యక్షునినియోజించుచున్నాడు. అధ్యక్షుడు దొరతనమువారికి బాధ్యుడుగాని యీ సభ్యులకి బాధ్యుడుగ నుండుట లేదు. క్రొత్తగా యీ స్థానమును కమిషనరు అను యుద్వోగిని నియమించెదరటం. ఈ యుద్వోగికి పూర్వపు చట్టములోనున్న వాటికంటె హెచ్చు అధికారము లొసగబడును. ఈ చట్టమును బాగ్రత విమర్శించి నాను. కాంగ్రెస్ సభ్యులు సంపూర్ణముగ దొరతనము వారి యధీనమునం దుండుననియు, అందునుండి కొలిది కాలములో నయినను విమోచన గలుగునని దొరతనము దని వారు నడిచిరి. కాంగ్రెస్ సభ్యులకు కూడ బాధ్యతలను కలుగజేయుటకు యీ చట్టము తోడ్పడకలెను. స్థానిక సంఘములకు సాధ్యమయినంత స్వేచ్ఛ యుండవలెననియు ఇతరుల అధికారమునుండి వాటికి స్వతంత్రముండ వలెననియు మాంటాగూ ఛెన్నపుర్ర ప్రణాళిక నూచించుచున్నది. “మేము నిశ్చయించుకొనిన ఈ స్వతంత్ర కాళులలో మా ర్పులు జనుప్రదముగ నుండవలసి నట్లుంటే, స్థానిక సంఘములలోకూడ మాన్యులను జేయుటకు సంకోచించ కూడదు” అని ప్రణాళికను వ్రాసినవారు నడిచిరి. సంస్కరణ ప్రణాళికను గూర్చి చర్చించుట కిది సమయము కాదు. కాని స్థానిక సంఘముల సంస్కరణ విషయమై రాజప్రతినిధికిని, ఇండియా మంత్రికినిగల విశుద్ధభావమును యీక్రొత్త చట్టమునబట్టి మనము పరిశోధించవలసినయెడల, వారు యోచించుచున్న ఈ స్వతంత్ర కాళు సంస్కరణముల ఏమాత్ర మయినను జనుప్రదముగ నుండకల వని మనము నిశ్చయముగ ఇప్పుడే చెప్పవచ్చును. స్థానిక సంఘ సంస్కరణముల నెలకొల్పుటలో ఎట్టి కాలమును, అనుమానమును బాధకూడదని రాజప్రతినిధిగారును, ఇండియా మంత్రిగారును వక్కాణించియున్నను, ఇట్టి పురోవృద్ధికి ధంగకరమగు చట్టము రానున్నది. మ్యూనిసిటీల సభ్యులు దొరతనమువారి పోకడలనుండి తమకుండు తామే బాధ్యతను గుర్తించు జ్ఞానమును అభివృద్ధి జేసికొనవలెనని దొరతనము వారి యభిప్రాయము ననుసరించుచు నున్నవలెనట; కాని ఇది సంకల్పముల నుండి నేను మ్యూనిసిటీల సభ్యులగు నుంటున్నాను; కాని యొకము దొరతనము వారివల్ల నియోజింపబడిన యుద్వోగియే మా పయన అధికారము చెలాయించుచున్నాడు; ఈ చట్టము ప్రస్తుతములలో నున్న దానికంటె ఎక్కువగా పురోవృద్ధికి ధంగములు కలిగించునని నేను నమ్ముచున్నాను. అందువల్ల యీ చట్టమును మన మంగీకరింపరాదని నడిచిరి

శివభాసం మొదలియ్యగారు

తీర్మానము ననుసరించుచు, రివెన్యూ ప్రభువుగారు భారతీయులకు స్థానిక స్వపరిపాలనాధికారము ఉండవలెననియు, క్రమేణ సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికారముల నొసంగ వలెననియు తెలియజేసినందు; ముఖ్య 37 సంకల్పములనుండి మ్యూనిసిటీల పరిపాలన మభివృద్ధి గాంచుచుండుటచే చెన్నపురి మ్యూనిసిటీల చట్టముకూడ అభివృద్ధి కావుచు మంచి ఆదర్శములతో నిండియుండి స్వపరిపాలనా నూత్రముల కనుమూలముగ ఉండునని అందరూ నమ్ముచుండిరియు; కాని దురదృష్టమువల్ల ఈ చట్టము ఆకాభంగకరముగ నున్నదనియు; అందులో అభివృద్ధి సూచకమయిన సంస్కరణములు లేనందు; ఒక భారతీయునకు ప్రభువు; అతని దివదము నిచ్చి వారికి భారతీయ సమాజ మంత్రుడని నొసగి ఆంగ్ల దొరతనమువారు ప్రసిద్ధిగాంచుచున్న తరుణములో నెవకంజ నేయుచున్న ఇట్టి మ్యూనిసిటీల చట్టమును అయిటలోనికి వెచ్చుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారు ప్రయత్నించుట అర్థరహితముగ నున్నదనియు నడిచిరి.

జి. ఎ. నటేశ్వర్ గారు

త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు 37 సంకల్పములనుండి కాంగ్రెస్ సభ్యులుగ నున్నాడు. వారు చెప్పినవాని నంతటితోను నే నేకీధించుచున్నాను. అత్యగౌరవము గలవారెవరయినను ఈ క్రొత్తచట్టము నంగీకరింపకలరు. ఇందువల్ల ప్రతివానివిషయము మనము దొరతనమువారి యధీనముండుండవలసివచ్చును. చెన్నపురి దొరతనమువారి నెవకంజ నేయు

జడ్డి.—ఈభాగ్యంకోసం ఇంతసామ్య భక్తులెట్టి కోర్కెదాకా రావాలో? మీలో మీరు తెలిసి చేసుకోవడమా? ప్రతివాడి.—నా అభిప్రాయంకూడా అదే. కాని వాడి కట్టి పిరికివాడు. కొట్టుకుందాం రమ్మంటే వచ్చేడు కాదు!

గుణము దీనివల్ల విశదము గాగలదు. ఈదినము త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు చేసిన యుపన్యాసమును వీదయిన ఆంగ్లో-హైందవ ప్రతికలో శ్రేష్ఠిగారి పేరు లేకుండ ప్రచురించిన యెడల, ఎవరో బ్రాహ్మణ స్వరాజ్య వాదులలోలేక బోర్నివిచ్చుగా ఇట్టి యుపన్యాసమును జేసిరిని కొంద రనుకొనగలరు. మా విషయమై కొంద రనుమానించుచున్నను, శ్రేష్ఠిగారు రాజధర్మము లనియు దొరతనము వారి స్వేచ్ఛలనియు దొరతనమువారు బాగుగ నెరుగుదురు. ఇట్టి యంత్యులలో దొరతనమువారు త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి యభిమతియు గ్రహించి ఇట్టి నెవకంజ నేయు చట్టమును అయిటలోనికి వెచ్చుప్రయత్నములను మానివేసెద రని నమ్ముచున్నానని నడిచిరి.

తిరుమల పిళ్లగారు

మన ప్రతినిధిఅయిన మా. రంగాచార్యులుగారు కాసనసభలో నీచట్టమునుగూర్చి ఆ నేక సవరణల నుపసాదించిరి. ఒకటియు నంగీకరింపబడలేదు. దొరతనమువారు, మ్యూనిసిటీల విషయములలో ప్రత్యేకప్రవీణు లని ఎంచి డాక్టరు నాయుడుగారిని ప్రత్యేకసభ్యులుగ నియోజించిరి. కాని నాయుడుగారుపాదించిన సవరణలను దొరతనమువారు రెంతమాత్రమును అంగీకరింపరయిరి. దొరతనమువారు రుక్మ్యము చేయునప్పుడు మనము ప్రతినిధులను పంపుటవల్ల లాభమేమున్నది? ఇకనా స్థానిక స్వపరిపాలనము? అని వీరు నడిచి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఎ. సి. పార్థసారథిచార్యులుగారు.

బహిరంగ సభలో నీచట్టము ఖండింబడి కాంగ్రెస్ సభ్యుల వారు వీనిని అంగీకరింపకలరుని తెలియజేసినను దొరతనము వారు యీ నెవకంజ నేయుచట్టమును అయిటలోనికి తెచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. మనము ఆత్మ గౌరవము గలవార మయినయెడల యూరోపియన్ సభ్యులు చేసినట్లు మనమును మన పదవులకు రాజీనామాల నొసగిన యెడల చాల బాగుండునని వీరు నడిచిరి.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారు.

ఏ విధమయిన సవరణ అయినను యీ చట్టము నంగీకారార్హముగ జేయగలదని నమ్ముచుండిన యెడల, యీ చట్టమును ప్రోసేజేయవలెనని నేను కోరియుండక పోయను. ఇట్టి చట్టము అయిటలోనికి వచ్చినయెడల, మరి దానిని కొంత కాలమున కయినను బాగుజేయుట కష్టము. ప్రజలప్రతినిధులగు యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుట కధికార మొసగబడెననియు, చట్టమునుగురించి పాపధానముగ చర్చ జరిగెననియు, దొరతనమువారు చెప్పుదురు. మనకు మంచిసంస్కరణల నిచ్చుటకు దొరతనమువారు దృఢోద్యమముతో నిజమయిన సంస్కరణముల ని త్వరలెను గాని, వ్యర్థమగు నటనలను లాభములేదు. అని వీరు నడిచిరి.

జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు దొరతనమువారు తమ మనవిని వినినను వివకపోయినను తమపనిని తాము జేయుట విధియయియున్నదని నడిచిరి.

శ్రీనివాసాచారిగారు

అన్ని విధములుగను మనకు మంచి సంస్కరణములను కొలిది కాలములోనే దొరతనమువారి చెప్పదని మనము ఆశతో నున్నపుడు ఇట్టి నెవకంజ నేయు చట్టమును అయిటలోనికి వెచ్చుటకు దొరతనమువారు పూనుకొనుట ఆకాభంగకరముగ నున్నదనియు, దొరతనమువారు ప్రణాళికములపట్ల ఎల్లపుడు ప్రతికూల భావమును బాట్రు విచారకరమనియు నడిచిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రస్తుతపుచట్టము నుపసాదించుచు హెచ్చుస్వారం త్రయమును ప్రజలకోసగుచున్న దనియు, తన్నునయిచ్చుచున్న ప్రతివాడిని ప్రతినిధుల నెన్నుకొను అధికార మొసగబడుచున్నదనియు, ఆదాయవ్యయ అంచనావిషయమై మునుపటి కన్నను యిప్పుడు హెచ్చు స్వేచ్ఛసభ్యుల కోసగబడనున్నదనియు; నగరములో గృహనిర్మాణము వృద్ధియయిన కొలిది కాంగ్రెస్ సభ్యులకు ఆదాయము వృద్ధియగుననియు అందుకొరకు బ్రాహ్మచార్యమును పెంచుటకు ప్రోత్సాహము జేయవలెననియు

ఒకడు.—ఏమయ్యా ఉంగరం తయారయిందారేదో? రెండు మానములనుంచి ఈవేళ, రేపు అని తిప్పుతున్నావు! కంపాతి.—రేపు సాయంత్రం 4 గంటల 32 మినిట్లకి తప్పకుండా వస్తే, మల్లా ఎప్పుడు రావడమో చెప్తాను.

రౌలటు బిల్లులు.

సరి నారాయణ చంద్రావార్కరుగారు

"ఇండియన్ సోషలిస్టు" పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—1818 సంవత్సరపు రెవ్యులేషనున, తాత్కాలిక కానన్ రియోల్యూషను గావించుటకు రాజప్రతినిధి కధికారమును ఉండగా, వ్యాయస్థానమున విచారణగావించకయే కార్య నిర్వాహకవర్గమునకు విప్లవకారదని తోచిన వానిని నిర్బంధించుటకు వారి కధికార మొనంగు నిట్టి అసాధారణ కానన్ములకు తాత్కాలికముగైన కానన్సభ బాధ్యతవహించుటకు కరంజేమి?—అని యిల్లులపై జరిగిన వివాద మంతయు నివృత్తున క్లుప్తముగ చెప్పనగును.

1818 సంవత్సరపు రెవ్యులేషనున, తాత్కాలిక కానన్ నిర్వాహక కారమును అతి ప్రాచీనములై ప్రస్తుతకాల్యాంక వర్ధిల్లుటకు అనుకూలముగ నుండుటచే రౌలటుబిల్లు లామోచిరిములగుటకు కానన్సభ బాధ్యత వహించవలెనని కొందరు వాదించుచున్నారు.

1818 సంవత్సరపు రెవ్యులేషనున, రాజప్రతినిధి తాత్కాలిక కానన్ నిర్వాహక కారమును రద్దు గావించబడు నెడల యీ వాద మంతయు సమంజసముగ నుండెయ్యదును. అట్టి మాచన లేచుటకు గానన్ముట్ట లేదు. వీనికి రౌలటు బిల్లులగుడ తోడైన యెడల, ఆననర పరిస్థితుల కేర్పరుక జడిన యీ బిల్లులు కాలక్రమమున మామూలు కానన్ములుగ మార్పుకొందుట నిశ్చయము.

"1818 సంవత్సరపు రెవ్యులేషనున, రాజప్రతినిధి కల తాత్కాలిక కానన్ నిర్వాహక కారమును జేరమందలి విప్లవ సేవలను రూపుమాపుటకు తగిన అధికారమును కార్య నిర్వాహక వర్గపు ప్రాప్తకము గావించుననుట నిజము. కాని కానన్సభా సమ్యుతిలేకయే అట్టి అధికారమును చెల్లించి, నిరంకుశాధికారమును మాపుట మా కష్టములేదు. ఈ విషయమున, ప్రజాప్రతినిధులు కల కానన్సభా సమావేశముతో వర్తింపవలెనని వారు" అని ప్రభుత్వమువారు నుడువునలు కర్తవ్యమై యుండుట సందర్భము.

ఇంతవరకును ప్రభుత్వమువారి చర్య వ్యాయస్థానముగ నున్నది. వ్యాయస్థాన ప్రభుత్వపు కార్య నిర్వాహక వర్గ మొప్పుడును కానన్సభా సమ్యుతి నొందిన అధికారము లేనిదే యే విషయమునకు వర్తింపదు. ఇంతవరకు వ్యాయస్థాన ప్రభుత్వపు ప్రభుత్వ నూత్రమనరింప జడినది. కాని యిట్టి ప్రభుత్వము అనుసరింపవలసిన యిక సొక నూత్రము మాడ

ఈచట్టము విషయమై ఉపపాదించబడిన సవరణలలో కొన్ని జీని అంగీకరించకపోవుటలతో దొరతనము వారి తప్పు లేదనియు కొన్ని పన్నులను విధించవలెనని సభ్యులు కోరిరిగాని అట్టి పన్నులలో కొన్ని జీని విధించుటకు సామ్రాజ్య దొరతనము వారి తప్పు తొన లేదనియు భావి కా ల మందు మత్తు వదాగములపై నేయబడు సుంకమును మాడ దొరతనము వారు కార్పొలేషను కిచ్చెదనని నమ్ముచున్నా మనియు పోల్చుటయు క్రస్తుతము తగిన లాభము రాలేదు కాబట్టి దానినైన పన్ను విధించుట భర్తము కాదనియు; అట్లు చేయుటవల్ల వర్తకముకు భంగము కలుగుననియు, అందువల్ల చెడుగువాటిల్లు ననయు, నిగుమతుల పైని సుంకము విధింపవలె ననుట అసమంజస మనియు, కమిషనరును దొరతనమువారు నియోజించుటకు కొంద రభ్యంతరము జెప్పుచున్నను అరంభముగా అట్లు చేయుట జే మకరమనియు, తుదకు, ఈ చట్టములో మంచి సంగతు లనేక ము లొన్నవనియు వారు నుడిచిరి.

రా. బ. రాజగోపాలా చార్యులుగారు

ఈ చట్టము విషయమై అనేక సవరణలను, యూరో పియన్ సభ్యులను, జమిందారు సభ్యులను బలపరచినను తుదకు కానన్సభలో దొరతనమునా రంగీకరించక పోయి రనియు, కృపా అన్వితమై ప్రత్యేక సంగమును విధించినయెడల ప్రజలకు చాల భాధకరముగ నుండుననియు యీ చట్టము నమ యిలో వెల్లుటవల్ల చాల భాధ లున్నవనియు నుడిచిరి.

లీచ్ గారు

చట్టములోనున్న అన్ని నిబంధనలను వారంగీకరింప కాల కపోయినను అందు కొన్ని మంచియింకము లున్నవనియు, కాబట్టి చట్టము ప్రోత్సితయతలనను తిర్యగము మంచిదికాదనియు నుడిచి తిర్యగము నెదిరించిరి.

తిర్యగము అధిక సంఖ్యకులచే సంగీకరింపబడినది.

లీచ్ గారిక్కడ తిర్యగమును ప్రతిఘటముగ వోటు నిచ్చిరి.

గలదు. ఇట్టి అసాధారణాధికారము ప్రభుత్వకేంద్రము గావించుటకు అనుమతించవలసిన కానన్సభయందు దండక సభ్యులయందు గాకపోయినను, బహుళ సంఖ్యకులయందైనను, యిట్టి బిల్లుల కామోదము జరించుటకు కానన్సభకును, ప్రజలకును యేకాభిప్రాయములను, పరస్పర సానుభూతియు నుండ వలెను. అట్లు గానిచో, ఆ ప్రభుత్వము నిరంకుశాధికారమే యగుట నిశ్చయము.

ఈనూత్రమునట్టి సామ్రాజ్య కానన్సభను విమర్శిం తము. రౌలటుబిల్లులు జేరమందు విప్లవోద్యమము పారద్రోల నుద్దేశించబడినను, విప్లవ కారలని అనుమానించబడినవారు ప్రజలలోని వారేగాన, యీ బిల్లులు కార్యమాపము దాబ్బునెడల అని యెరిగినవనకు ర్తింపజేయుటచేనో అని యెల్లరకును భయము జనించుట సహజము. ఈభయము నిరాధారము కాదయ్యెను. కాని, యిట్టి భయము విశోషితులయందు కొంత భారతీయు లలో యెక్కుడు భయోపమానుగ నుండుటసహజము. కావున ఇట్టి కానన్ముల కామోదము నొసంగు కానన్సభ ప్రజలతో ఆశయములయందును, అభిప్రాయములయందును, యీ విష యకును భయమునందును యేగోజేయుటకల సభ్యులకు గలిగియుండవలెను. కాని ప్రస్తుత కానన్సభయందలి సభ్యులు పృథలనుండి వచ్చినవారకారు. ఇట్టి వా గా సభయందల సభ్యులకుగల నున్నారు. వీరు తమ కక్షలెది ప్రజాశయ ములను గ్రహించుచున్నారు. కాని, వీరు విశేష ప్రభుత్వమున నున్నారు. వారు ప్రభుత్వ ప్రితినిధులు. ఇట్టి ప్రితినిధులకు లయండు యొక్క వ కా లి వారి కర్వమే విజయము గాంచుచుండును. కావున, బ్రిటిషు సభ్యు లధిక సంఖ్యకులకల గల కానన్సభయందలి భారతీయుల అభి ప్రాయమును తృప్తికరించి రౌలటు బిల్లులను కానన్ములుగ జేయుటవలన ప్రయోజనమేమి? అట్టి కానన్ము నిరంకుశాధికార తిన్నాముకాదా? ఇట్టి సమయమున కానన్సభ హెన్రీ VIII కాలమునందలి పార్లమెంటు సభవలె నున్నది. నిజముగ నట్టిబిల్లులు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిచే నిర్మితము లైనవే యని చెప్పనగును. కానన్సభ నట్టి శోచనీయ స్థితియందును పెంచుటకు ?

ఈ భావములవలననే భారతీయ సభ్యు లి బిల్లుల నెది రించినని తోచుచున్నది. బాధ్యతాముత ప్రభుత్వ మార్గము చనే సంస్కరణలను నొనంగుటవలన విప్లవసేవలు లంతము నొందునని ప్రజలభిప్రాయమునందుండుటచే, యీ బిల్లులను వీరు సంపూర్ణముగ తిరస్కరింపవలెను.

మాంటాగూ విభానాను గుణ్యముగ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపితమైన పిమ్మట యిట్టి రౌలటుబిల్లు లవన రము లేదని కొందరు భయమందుచున్నారు. ఇది అనుభవమునకు భిన్నముగ నున్నది. రానున్న ప్రభుత్వ మునందు భారతీయు లధిక సంఖ్యకులుగ వచ్చి, ఇట్టి కానన్ ములకు ప్రతిఘటముగ వోటునిచ్చెదననుటయే వీరిభయమునకు కారణము కానోవు; కాని, ప్రజాస్వామ్యప్రజేతముల అనుభవ మునట్టి, ప్రజలు తమహక్కులను అవనరుగునెడల తగ్గించు కొనుటకు యెంతమాత్రమును వెనుదీయరని తేటతెల్ల మగు చున్నది. ఈవిషయమున మోర్లే ప్రభుత్వవాక్యముల గుర్తింప వలసియున్నది:—“ఆశయ మేమిటను కార్యనిర్వాహమునకు ను కుదిరబాముకోడకు, అనకాయలబట్టియు వర్తింపును. తన విషయమై తానే అనుమానముజేసి, కార్యాచరణుల రాజకీయములకు తగినటుల ప్రకర్తించును.”

బెంగాలీ పత్రిక

మా. బెన్సీ, కాశ్మీ గార్లు సమర్పించిన ప్రత్యేక నిశే దికమునందు రౌలటు చట్టముల నామోదించ దగదని స్పష్ట ముగ తెలిపి గాన వారు వారికంగీకరించినటుల అసంగతము. మా. మాల్వ్యా, కపర్డి, డబ్బే గార్లు సంతకములు చేయు టకంగీకరింపలేదు. ప్రత్యేక సమ సభ్యులకు వారు మొదటనే నిరాకరించి యుండవలసిన మేము తలచుచున్నాము. ఈ సభ్యులను వివరముల మాత్రమే చర్చించబడునని వారెరుగు దురు. అట్లెరిగి యుండియు వారు సభ్యుల సంగీకరించిరి. అంగీక రించి క్రొత్తదారి ననుసరించిరి. వారు తీవ్రదారి చారిత్రిక ముగ మంచి ఫలితమును కలిగింపవచ్చునుగాని పార్లమెంటు పద్ధతినిబట్టి చూచినను లోకజ్ఞాన విశేషవృద్ధి ననుసరించి నను అది గర్హ్యము.

జడ్డి—నీవు నేరపుడ వని సభవారి అభిప్రాయము. నీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?

మా. డబ్బాయ్.—తా అభిప్రాయం అంతే.

సాత్విక నిరోధము

రౌలటు చట్టముల విషయమున సత్యాగ్రహ త్రయము నను సరింప సంగీకరించి సంతకములు చేసిన వారందరను బొంబాయి నగరమున సమావేశమై కార్యనిర్వాహక సంఘము నేర్పర చిరి. ఆసంఘమువారు నిబంధనలకు విరుద్ధమైనను. కార్య నిర్వాహక సంఘమునకు మహాత్మాగంధీ గా రధ్యక్షులు. హర్షి మను గారు సాధ్యక్షులు. యశవాదానుద్వారక వాసు, నుచే దారు, హెన్రీ రాజా, ధాకర్సే, సరోజినీదేవి, అనంతికా బాయి గోకేల, గార్లు మరీ కొందరును కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు. సాధే, కేంకరలాలు, బాంకరు, శివారు సోధనీ గార్లు కార్యదర్శులు. అని నిలెంటు గారుగూడ సత్యా గ్రహ ప్రమాణమును చేసినట్లు తలచి వార్తవచ్చింది. ఇంతవరకు 200 మంది సంతకములు చేసినట్లు ప్రకటించబడినది. అని నిలెంటు గారు రౌలటు చట్టముల విషయమున నూత్రమే సత్యా గ్రహ త్రయమున సరింతుననియు తక్కిన చట్టములకు గురించి అనుచరింపనియు స్పష్టముగ తెలిపిరి.

ప్రేటుమును

గాంధీ గారు తమ ఉత్తరమును వ్రాయుటకు ముందు, ప్రభుత్వమునకు మాఖ్యాధారముగ ప్రధానవిషయ మేదను ప్రశ్నను యోచించలేదు. రహస్యముగా దౌర్జన్యములు చేయు వారు హిందూజాతమున చాల కొద్దిగా నున్నారని గాంధీ గారు వ్రాసినవాక్యము రౌలటు కమిటీలోపాత్రులకు తిరస్కరించుచున్నది. అనేకములకు ఇతరసంకర్షణలందునలే ఈ సందర్భమునకు రాజకీయ ఆందోళకుడు మూఢులగు జనసామాన్యము వక్షము న మాట్లాడువాడు కాదు. ఆ రాజకీయ సాల్వానగలుగు వారిని ప్రవీణింపించిన జనులను పట్టుకొని బంధించుటయందు హిందూ జాతీయభుక్తమువారు సల్పిన సక్రమచర్యవలన జేరమందక కొంతగలిగినది. ప్రస్తుతము గాంధీ గారు పూనుకొనిన ఉద్యమము కేరలము నిరుపయోగము అప్రయోజకము నని ప్రభుత్వ మువారు నునిశ్చయింపై తమ చర్య ననుసరింపవచ్చును.

ఇంగ్లీషుమును

కొన్ని సమయములందు అసందర్భమున, కేరలకటా లోపమును అను గాంధీ గారు క్రరమును అందు సత్యాగ్రహ పీక్షను గూర్చి వారుచేయు ప్రతిజ్ఞ ముడగా వారు రౌలటు బిల్లులను బాగుగా విమర్శించువారు కారని తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారికి చిక్కులకుగలిగించు సర్వవిషయములు గాంధీ గారి మనస్సునకు బోధపడవు. స్వనిర్మితమగు ఒక సంఘము ఏమి కానములు అనుసరణయోగ్యములలో నిర్ణయించుచున్నదని వారు చెప్పినవాక్యములు ప్రభుత్వవిధికి వ్యతిరేకముగానున్నవి. ప్రభుత్వమువారిట్టి బెదిరింపులను విని జేరకాంతికి అత్యవసరము లగు కానన్ములు చేయకున్నచో కాలమిట్లే గడచిపోవును. రా జప్రతినిధి గారు గాంధీ గారిని దీర్ఘికి పిలిపించుట రాజకీయ బాధ్యతయందుగల ప్రధానసూత్రములను బోధించుటకే గాని మర కులు చేయుటకు గాదు. ఎన్ని సౌకర్యములు చేయుచుమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినను బిల్లులను ప్రాతికూల్యము నశించు గముక ప్రభుత్వమువారు మామ సంవత్సరముల కాలవిషయ ముకు తీసివేసి ఈ బిల్లులను కాళ్ళకముగా కానన్ గ్రంథములం దుంచుటయే చేయదగినవని.

ఆర్థిక పత్ర విమర్శనము

సాంజ వర్తమాను

సేవలకు 49½ కోట్లకు రైల్వేలకు 28½ కోట్లకు వ్యయ మగుట అసమంజసము. క్రొత్తపు తెరమును తలపడు వన కాశములేని తరణమున సేవల కింత హెచ్చు మొత్తమును వ్యయపరచుట అసంధికము.

హిందూస్థాను.

ఈ ఆర్థిక పత్రము కేవలము ఆంగ్లో యిండియనుల అభి మతమును స్పష్టపరచు చున్నది. ఇండియా జేరమందు కార్యక ముగ దాస్యస్థితియందు యుంచదగియున్నది. జయంపబడిన జేర ములందు కాంతిని వెలకొల్పుటకు యిండియా జేరము సేవల వ్యయమును భరింపవలెను. ఆ జేరములవలన ఇండియా జేరమునకు లభించునది తృణమాత్రమేన లేదు. వాణిజ్యాభివృద్ధికి తగిన సమాచన యొక్కటియునుగూడ నందు కనబడుట లేదు.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతుల ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు కార్మికులస్థితి

కార్మిక మహాసభ

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— దొరతనమువారు సమాజేతరచిన కార్మిక మహాసభ కెన్సటేబులనుండియును మరల మహాసభలనుండియును కార్మికుల ప్రతినిధులు 800 మంది కచ్చిరి. కార్మికమంత్రి హరన్ గారు రద్దీక్షిత హాజరయిరి. మరల, లాడుబార్ని, అప్పర్మెన్టే, టి. సి. హెచ్. రాబర్ట్సు, డాక్టరు మెకమరా గారు రాగానే సభ్యులు వాన్ థ్యాంక్స్ పుస్తకముగ స్వాగత మొసగిరి. వివాద విషయములు సమాజేతరమువలన జరిగినవిగునను సమ్మె కట్టు జరుగకుండచేయుటకు దొరతనమువారి సమాజేతరమును జరిపించిరి.

అధ్యక్షు కో కన్యా సము.

ప్రభుత్వ జరికేసము క్రింద యంత్ర కాల సేపు రుచులకు దొరతనమువారికిరింప లేదు. అట్లు చేసిన ప్రజల ఏర్పాటులకు సమ్మె కలుగునని వారు కలదిరి. 18 వారములు ముగియకనే నిరద్యోగి కృత్రిని దొరతనమువారు తగ్గించెదరు. మరి 18 వారముల జరకు వారమునకు పురుషులకు 20 పిల్లింగులును స్త్రీలకు 15 పిల్లింగులును యియ్యబడును. ఒక కుటుంబము నందలి పిల్లలలో పెద్దదిద్దరు 6 పిల్లింగులును కక్కిన చిద్దరులకు చెరి 3 పిల్లింగులును యియ్యబడును.

కార్మికాంధోళనము.

ఈ వివాదములకు కలుగుటకుగల కారణములను గూర్చి ఎరికెట్టు కలచిను ఏ వాదనకు లెట్టు సాగుచుండినవో దేశకాలిక చాల సప్తము కలుగుట నిశ్చయము. పనిలేనివారికి పనికల్పించుటకు ఏర్పాటులను వెంటనే చేయవలెనని దొర తనమువారి దృష్టి కాలవారికిని వ్రాసిరి. ఇండ్లసర్వీసు గూడ త్వరలో పరిష్కరింపబడును. ఈ సభ వారు నిరద్యోగి విషయమును ప్రక్షుభమున వాలోచించుటలేదు. ప్రస్తుతము నిరద్యోగి గురించుకొని తెచ్చుచున్న త్వరలో చాలమందికి పనులు లభించగలవు గాన నే నిరద్యోగమును భయపడుచుండుటలేదు. దేశస్థైర్యమునకు వలయు కష్టపరిశ్రమను కభ్యంతరము కలుగని కద్దరిని పనిచేయకలవిన గంటలను తగ్గించదగునని దొరతనమువారు కలచించిరి. అంతిమపరిమాణ చేతనలను నిర్ణయించుట గూడ చాల ముఖ్యవిషయము. కొన్ని పనులలో స్త్రీల కియ్యబడుచున్న పనులను మార్చి దొరతనమువారు క్రద్ధతో వాలోచించుచున్నారు. ఆహారపదార్థములవెలలు త్వరలోతగ్గును. ఖరీదల పరిశీలనను కార్మికుల కధికారకాళమున కలిగింప జలెన భావ మిపుడు కలిగియున్న నిరద్యోగమున తీసికేయబడిన ప్రేమయును నిరద్యోగమున మరల నమలులొక కెచ్చుటకు చట్టపాల నుపాదించు విషయమును యజమానుల సంఘమువారి వాలోచించుచున్నారు. ఈసభవారి చర్యలలో లాడుబార్ని గారు గూడ పాఠ్యపెనరని హరన్ గారు నడిపిరి.

నైనికులు తిరిగివచ్చుట

మహాస్వాగతము

లండను, ఫిబ్రవరి 27:— గ్రెగోరియన్ గార్డు పటాలము వారు నిర్వహించు జర్మనీనుండి లండనుకు తిరిగివచ్చిన సందర్భమున ఆ పటాలము వారికి అత్యుత్సాహ కరమగు స్వాగత మొసగబడినది. వారు లండనుకు వచ్చుకాలము సరిగా తెల్పబడ కుండినను, వెంటుపొంక్రాను ప్లేషనులోపలను బయటను జనులలో కిటకిటలాడుచుండెను. గార్డు పటాలపు బ్యాండు వారు పటాలముతోజుట్టి తిరిగియును విజయగీతమును బాడిరి. లండను భాగపు నేనాధిపత్యమును జనన పిల్లింగు గారు రాజు గారి పత్తిమున పటాలమునకు స్వాగతము నొసగిరి. పటాలము వారు బ్యాండు వాద్యములతోడను, పతాకములతోడను, నడచిరి. వేల కొలది జనులు స్త్రీలు, పురుషులు, వారివెనుక నడచిరి. చెల్వీకొపు మార్గముపాదవునను ప్రజలు జయధ్వనులు గావించుచు పటాలమును బహుళకరించిరి. అనేక సంకల్పములనుండి లండనును దెచ్చుచును కని విని యెటుగని మహాప్రదర్శన మానాడు కనబడినది. మారల్ బోగో రాజనందీరమునకు బయట ఆల్బాన్ హిల్ గారును, కానా

టు ప్రభువును; స్వీడెను యువరాజు యువరాజ్యము క్లారన్సు మానుకు బయటస్యబడింపునకు వాజనందీరమునకు బయట రాజుగారును, రాజీయ, రాజకుటుంబమువారును, నిలుచుండి మెరికలకు అత్యుత్సాహకరమగు స్వాగతము నొసగిరి. అపటాలమునందు ప్రాన్సునకుపోయి యుద్ధమున పనిచేసినవారు 12 మందికంటె అధికముగా లేరు.

మండలాధికారుల ప్రశంస

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— నిర్వహణ కె. డి. రీసు గారు భారత సంస్థాపనలను గూర్చి యూనివర్సిటీ కాలేజీలో ఉపన్యసించిరి. ఆ సమయమున హిందూదేశమందలి మండలాధికారులు చేసిన పనిని విశేషముగ ప్రశంసించుచు మాంట్సు గారు రచించిన పుస్తకము చదువబడినది. ఇండియా అభివృద్ధిని తే మునకును మండలాధికారులు లెంతేయో నుపకరించిరి. క్రొత్త కాననములను జటి వారెట్టి పనిని చేయవలయునని పార్లమెంటు విధించినవో తెలియదుగాని హిందూదేశము త్వరలో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును బడ యుటకు మండలాధికారి చాల ప్రాముఖ్యమును పనిని చేయవలసి యుండును. ఇదివరలో నింతయు నొచ్చుకొనకుండ మండలాధికారి యొనరించిన అమూల్యసహాయము వారికయిండునని నిట్లొనరించెదనను ఆశకు బలపరుచుచున్నది. సభాధ్యక్షులును మహించిన సింహాక్షరపు గారు రంతయు మండల పరిపాలనను బాగుగ జరుగుటమీదనే ఆధారపడియున్నదని చెప్పిరి.

ప్రాన్సు

క్లెమెంకో గారు సభా కేసులు

పారిసు, ఫిబ్రవరి 28:— నేటి సభాస్వామ్యము ప్రెసిడెంటు సాయింకేయిగారివిజ్ఞాపించి, క్లెమెంకో గారు కౌన్సిలు సభాధ్యక్షులయిరి. సిమ్టెట్ నేతడు యుద్ధమంత్రివర్గమువారిలో విభజనాఖిలు చేయవలయునని నిరద్యోగి మాట్లాడిరి. ఆ వెనుక మార్షలు సభాగారంలో మాట్లాడిరి.

ఉన్నత యుద్ధసంఘ సమావేశము.

లండను, మార్చి 8:— క్రితువుల నేనలను తగ్గించుటను గూర్చి సైనిక నాకాదశి విమానకాఖిల ప్రతినిధులు ముచనము సంఘమువారు విసిరి. విడు మరల బుధవారమునాడు సమావేశ మయ్యెదరు.

ఆల్సేసు లో రెయిను సమస్య.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 26:— ఆల్సేసులో రెయినుల నుప్పి ముకొన్నిలు మొదటి పర్యాయము సమావేశమైనపుడు జర్మనులు చేసిన ప్రజాభిప్రాయనూచనను తొలగివైచి, పరాసు వారుగనే యుండవలయునను నిశ్చయమును ఖాయపరిచిరి.

కెనడా

కెనడావారి యుత్తరముహాసముద్ర ప్రయాణము

ఒట్టవా, ఫిబ్రవరి 27:— కెనడియా ఎక్స్ ప్లోరరన్ స్టాఫ్ గురు గారిట్లు తెలియబడుచున్నాడు:— స్టాఫ్ గురు గారు ఆలాస్కా తీరమున జేరిరి. ఇంటిటితో కెనడావారి ఉత్తరముహాసముద్ర పరిశోధక ప్రయాణ మంత మొందినది. స్టాఫ్ గురు గారు కెనడియా 15-వ తేదీని ఆలాస్కా తీర ప్రాంతమునకు కానుచివులను విడచివెట్టిరి. అచటి కాలని వెంబడి పోయినవారిలో 9 గురు తెల్లవారు. తక్కిన 4 గురును ఎస్కిమోవారు. 15 దినములు యుత్తరముగ ప్రయాణ మొనరించిన పిమ్మట వారిలో నలుగురు మరల వెనుకకు పంపబడిరి. తక్కినవారు మంచుకలము వెక్కి ప్రయాణము సాగించిరి. తిరుబడిపదార్థములను బట్టుకొనలేదు. అచ్చటి జలచరములనే ఆహారముగ నుపయోగించుచుండిరి. వారు పశ్చిమదిశగ గొంపోవబడిరియు, ఎడ్మెంట్స్ పుట్టును తిరిగి రనియు, 14 డిగ్రీల వేడిగల ఉత్తరముదేశము వరకు పోయి రనియు, ఇంతవర కార్థమునకు వచ్చినవారికంటె వారు 150 మైల్లెక్కుడు ప్రదేశమునకు ప్రయాణము చేసినరయు తెలియుచున్నది. ఇదివరకున్నట్లు తలంపబడుచున్న కేనాన్ బ్యాండు లేదని వారు తెలుపుచున్నారు.

ఉపాధ్యాయుడు.—సోమరిపోతు అంటే యేమిటి?

పిల్లవాడు.—గొర్రపోతు చూసేను, ఆపోతు చూసేను గాని, సోమరిపోతుని ఎప్పుడూ చూడలేను.

రుష్యా

బోల్షెవిక్కుల ఘాతుక కృత్యములు

కోపన హేగను, ఫిబ్రవరి 20:— ఎస్థోనియా ఆధికారులు వ్యాసిన విశేషము దుష్కృత్యములను ఘాతుకకృత్య మొనరింపబడినట్లు తెలియబడుచున్నది. “ఎస్థోనియానుండి బోల్షెవిక్కుల ఘాతుక కృత్యములు” తననుబట్టినట్లెద్ద సమాధులు మూడు తీర్చబడినవి. ఆందు 82 శవములున్నవి. వారి మెదడులు చెరచి ముచ్చుచి. ఆ దౌర్జన్యములలో మరణింపబడినవారిలోనుండి నా దొంగు రిప్పించుకొనిరచ్చి ఈ ఘోర ప్రదర్శనమును కర్పించెను. ఆ దౌర్జన్యములకు లండను మొదట తునామలతో గాల్పుబడి అనంతరమా గోతులలో త్రొక్కి వేయబడిరి. అమృత్యులకు చివరి గుడ్డును, మెదడు ముక్కలను, బాట్టును వెదజల్లి నట్లు పడియుండిను. బోర్నాటువద్దనుండ నిట్టి భయంకర క్రౌర్య మొనరింపబడినది. అచట శవములు మంచు కలయినవో పూడ్చివెట్టిబడినవి. నార్వాన్ వద్ద ముగ్గురు స్త్రీలు చంపబడిరి. వారి కుతుకలకు చుట్టును రాళ్లు క్రేలాడగట్టి నదిలో వదల్రొసిరి.

జర్మనీ

బాహిమియాకు సహాయ మొనరించుట.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 26:— బాహిమియాకు డైమ పీడనమున చాల బాధపడుచున్న ప్రజల సహాయమునకు ప్రేగునకు పనిబుగ్గల మంచులును ఆలంబిత పరికరములును బంపబడినవి. ఆహారసామగ్రియు నత్యధికముగ బంపబడును.

మాన్చెస్టరు యుద్ధ మంత్రి మొర్రుకుటు.

కోపన హేగను, ఫిబ్రవరి 28:— మాన్చెస్టరు తంత్రీవార్త కమ్యూనిస్టులు ప్రకటించిన ప్రజాప్రభుత్వ ముబద్ధమని ప్రకటించుచు మెజారిటీ సోషలిస్టులును ఇండిపెండెంటు కమ్యూనిస్టులు నేడియో యుడెంబడికను గావించిరి. వారు చేదనునందలి తాత్కాలిక ప్రజాప్రభుత్వము నంగీకరించిరి. సైనిక కాననమును తొలగించి అన్ని ఆహారములను మంచుకుండు సామగ్రిని వక్రముచేయుటకు వారు ప్రాణకొనిరి.

పేగువీధులలోని పోరాటము.

అండ్లర్డు, ఫిబ్రవరి 28:— పేగు తంత్రీవార్త— కనివారమంతయు ఘోరమగు ఘాతము జరిగెను. కమ్యూనిస్టుల నేత రాష్ట్ర కార్యాలయము లాక్రిమించుకొనిరి. విద్యార్థులును, నేనలలు గార్డుల కమ్యూనిస్టులతో బోల నగరములో జొచ్చి వారి నేత కార్యాలయమునుండి తమివేసిరి.

బవేరియా కలహము.

బెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 25:— బవేరియా మంత్రిలు హెర్రె వుసిమ్మ, హాఫ్మన్ గారు కిటీరల డెమటు సభలో జరిగిన కోలాహలములలో దెబ్బలు తగిలి యుండెను. వారిస్థానము య్యా సిచ్చిలో కన్పించుచున్నాడు. దాచివేయబడిన మార్షలు ఇంక నట్లనే యున్నది. నగరము నెమ్మొగిగనున్నది. ఎర్రపక్షము వారు మరల పార్లమెంటుచిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 26:— హంబర్గ తంత్రీవార్త.

తరణుడొచ్చిన యూబోలు ఇంగ్లండుకు పంపబడుచుండగా దాగురు బ్యాంకులో ముగిసిపోయెను. నాకయించుచువారలు సంతోషపడిరి.

జనరలు పౌలెట్ గారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— తూర్పు ఆఫ్రికానుండి పూర్వ జర్మను సేనాని జనరలు వారు వెస్ట్ గారు ప్రిమాతును జేరి హరెండునకు బయటకు జేరిరి. ఆ నాకయించుచుండిన ఇతర జర్మనులైవీలు పడవడిరి.

బవేరియా సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వము

కోపన హేగను, ఫిబ్రవరి 26:— మ్యూనిచ్చి తంత్రీ వార్త— కార్మికులయొక్కయు, సైనికులయొక్కయు, వ్యవసాయవారుల యొక్కయు సభాప్రతినిధులు 200 మంది లాండు టాగులో సభ జేసి, కాలగినే తాత్కాలికకాఖియ సంఘమునకు నెలకొల్పబడవలె నను నూచనము సంపాదించు తో నాడరించిరి. 5000 మంది కార్మికులు సభ జేసి వెంటనే సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వమును ప్రకటించ గోతుచున్నారనియు, రుష్యా సోవియట్లు ప్రజాప్రభుత్వమువారిలో సంబంధము నెలకొల్ప గోతుచున్నారనియు, రాష్ట్రపు ఋజుమును తెల్ల గూడదని కోరుచున్నారనియు కోరితుంది ప్రతినిధులు తెలిపిరి.

The Guards' Return.

Triumph Welcome.

LONDON, February 2.

The Grenadier Guards were accorded a triumphal welcome on their return to London from Germany yesterday. Though no ceremony was arranged, the hour of arrival being uncertain, St. Pancras Station was crowded within and without. The bands of the Brigade of Guards were awaiting their arrival and played "See the Conquering Hero Comes".

General Fiddling, Commanding the London District, welcomed them on behalf of the King. The Battalion marched off with bands and colours, accompanied by thousands of people, including wives, sisters, and sweethearts. They were vociferously cheered along the whole route to Chelsea. It was, indeed, the happiest and most exultant procession London has seen for years. Queen Alexandra outside Marlborough House, the Duke of Connaught, the Crown Prince and Princess of Sweden outside Clarence House, the King, the Queen, the Princess, and Princess Mary, at a window of Buckingham Palace greeted the warriors. The Battalion did not include more than a dozen who went to France in 1914.

Boxing Contest.

LONDON, February 27.

At Holborn: Mr. Stadium to-night in twenty rounds boxing contest for two hundred pounds aside and a purse of one thousand of beckett knocked Wells out in fifth round.

Henley Challenge Cup.

Although usual Henley challenge cups will not put up for competition this year, Henley Regatta Committee has decided to hold an interim regatta on July 4th and 5th. The provisional programme includes eight and four without coxswain for allied forces. New Zealand, Australia, Canada and Britain will be represented and it is hoped that United States, Belgium and France will be able to send an eight or four or both. Other events are Oxford and Cambridge trial eight, public school eight, open senior eight, open fixed seat eight, open senior coxswain less four, public school four, open fixed seat four and pair-oar and sculling race open to amateurs from allied countries.

M. Clemenceau.

Attended Council Meeting.

LONDON, February 28.

PARIS: M. Clemenceau visited President Poincaré this afternoon and then attended the meeting of the council. He afterwards called at ministry of war where he discussed business with heads of departments and conferred with Marshall Foch.

Passive Resistance Movement.

Anglo-Indian Press Comment.

CALCUTTA, March 4.

Referring to Mr. Gandhi's letter on the Rowlatt Bills the Statesman says:—It is a pity that before penning his verbiage Mr. Gandhi did not pause to inquire what is the most elementary right on which the state is based. Mr. Gandhi's conclusion that secret violence was confined to isolated and small parts of India, is in flat defiance of indisputable evidence contained in the Rowlatt Committee's report. In this case, as in so many others, the political agitator does not speak for the mass of his countrymen. The reasonable procedure adopted by the Government of India to secure the arrest and confinement of persons of known anarchical tendency has given peace and security to the countryside, and the Government may persist in their policy in the absolute conviction that time will reveal the artificial character of the propaganda now set on foot by Mr. Gandhi.

Englishman.

The "Englishman" observes:—It is obvious from Mr. Gandhi's rambling and at times incoherent letter accompanying the pledge of passive resistance, that he must not be considered as a serious critic of the bills, because his is a type of mind which cannot realize and understand the hard facts which confront the Government. The impudent assumption that a self-appointed committee can decide for itself what laws to obey is the very negation of Government, and matters would come to a pretty pass if the authorities allowed themselves to be deterred from passing necessary measures for the public peace and protection by puerile threats of this kind. If the Viceroy has invited Mr. Gandhi to Delhi, we trust it is in order to teach him bluntly and convincingly the first principles of political responsibility and not for the purpose of trying to make terms. It is clear that no concessions will buy off the opposition to this bill and the only thing that the Government can decently do is to withdraw its promise to a time limit of three years to the Act and place the measure permanently on the statute book.

Select Committee's Report.

Bengal's Comment.

CALCUTTA, March 4.

Referring to the Select Committee's report on addition bills the "Bengalee" says that Messrs. Banerjee and Sastri have made it perfectly clear in their note of dissent that they entirely disapprove of the policy and principle of the bill and it is highly unfair to suggest that they have virtually accepted the bill. Messrs. Kapard, Patel and Malaviya refused to sign the report. We think a better course for them would have been to refuse to be members of the select committee. They knew full well that in the select committee it is only details of the bill that are considered and not its main principle. Knowing this, they accepted the membership of the select committee and now they have taken up an attitude which may have a good effect from the historic point of view, but is sanctioned neither by parliamentary practice nor by prudence and common sense.

The "P. & O." Company's S. S. "Nankai," which left Bombay on the 1st Ultimo arrived in London on Friday the 28th Ultimo, all well.

The Supreme War Council.

Disarmament of Enemy.

LONDON, March 3.

The Press Bureau states:—A communique from Paris says that the Supreme War Council discussed the report of Military, Naval and Air experts concerning disarmament of the enemy. The next meeting will be held on Wednesday.

Indian Institutions.

Warm Tribute by Montagu

to District Officers.

LONDON, February 25.

During Rhodes lecture by Sir J. D. Rees on Indian Institutions at the University College last night, a letter from Mr. Montagu who is in Paris was read, paying a warm tribute to the work of the District Officers in India. Mr. Montagu said it was difficult to exaggerate the services of the District Officer to the development and wellbeing of India. Whatever might be the exact plan which Parliament would ordain for the progressive realisation of responsible Government in India, the District Officer would play an essential part. The record of the service, which this fine type of public servant had ungrudgingly given to India in the past, entitled them to look forward confidently to the share he would have in the development of Self-Government. Lord Sitcha who presided emphasised that everything turned upon good and efficient district administration.

The Great Labour Conference.

LONDON, February 27.

The Great Labour Conference convened by the Government with the object of evolving measures which will render strikes impossible or prevent them until matters in dispute have been submitted to an impartial tribunal, met at the Central Hall Westminster. Eight hundred delegates were present representing the employers and employees. Mr. Horne, the Minister of Labour presided and was supported by Mr. Lloyd George, Mr. Albert Stanley, T. C. B. Roberts and Doctor Macnamara on entering received on oration.

Presidential Speech.

Mr. Horne, in the course of his opening speech said that Government did not favour the establishment of national factories. Such a step would tend to hamper private enterprise. The Government had decided to reduce unemployment donation after the expiration of thirteen weeks. Men would receive twenty and women fifteen shillings a week for further thirteen weeks. The allowance would continue to be six for first and three shillings for each subsequent child.

Labour Unrest.

Referring to unrest Mr. Horne said that whatever view was held regarding merits of disputes it was plain that their continuance was a menace to the life of the country. Mr. Horne, dealing with the suggested remedies for unemployment, pointed out that Government was taking measures to expedite orders for various departments in order to increase work available.

Hop-fal Future.

Housing Schemes were being similarly hastened. Mr. Horne invited the Conference firstly consider unemployment which was considerable and growing, but he was not disquieted about the future, for soon there would be no lack of employment. With regard to working hours, Government view was that the more they could reduce hours of labour consistently with maintaining the output necessary for country's existence, the more they would be helped to better conditions in the state. The Government desired the Conference's opinion on such a national question as arranging minimum wage. The Government was giving special attention to wages paid to women in certain classes of work. The cost of food would gradually decrease. The tendency of to-day was to give labour a larger share in the control of industry. Committee of Employers and Employees was considering Bills for restoration of Trade Union Laws which had been surrendered for the duration of War. Mr. Horne announced that the Premier would participate in the conference's discussions.

A Shooting Accident.

European Slightly Injured.

CALCUTTA, March 4.

At midday on Monday Mr. L. Marques, Secretary, Marine Engineering Association, Humayun Place, Calcutta, met with an unfortunate shooting accident. He was leading a pistol in order to kill a mad dog when it accidentally went off and the bullet struck him on his right hand. His injuries were, however, of a slight nature.

Amir of Afghanistan.

Sardar Amanullah Khan Proclaimed.

DELHI, March 4.

A communique says:—Official Afghan reports received yesterday in Peshawar announce that Sardar Nusrulla Khan the Naib-uz-Sultana, has renounced his claims to the throne of Afghanistan and has sworn allegiance with all the civil, military and religious representatives to Sardar Amanullah Khan the Aja-uddaula who has been proclaimed Amir. Sardar Amanullah Khan is the third son of his late Majesty Habibullah Khan.

Australian Wheat.

DELHI, March 4.

In addition to five steamers carrying 31,000 tons of Australian wheat and due to arrive in Bombay as already announced before the 15th March, information has now been received that the following steamers have left Australia with the cargoes of wheat and for the ports named against each. They are all due to arrive before the 25th March. "Drington Court"—7183 tons, Bombay "Liddendale"—6240 tons—Calcutta. "War Viper" 6909 tons—Karachi "Malta"—4000 tons, Bombay. A number of other steamers have already been nominated for subsequent shipments.

The Indian Legislative Council.

Next Meeting's Business.

DELHI, March 4.

The legislative business for the meeting of the Council on the 12th March will include Sir James Meeson's presenting the report of the Select Committee on the bill to impose a duty on excess profits arising out of certain business. The Commander-in-Chief will introduce a bill to extend the operation of the Indian Defence Force Act, 1917. Further Sir James Meeson will move that the bill to amend the Indian Paper Currency (Amendment) Act 1917 be taken into consideration and passed. Sir James Meeson will move that the bill to extend the operation of the Motor Spirit (duties) Act, 1917, be taken into consideration and passed. Sir James Meeson will move that the bill to amend the Indian Income-tax Act, 1918, be taken into consideration and passed. Sir William Vincent will move that the report of the Select Committee on the Bill to make provision in special circumstances to supplement the ordinary criminal law and for the exercise of emergency powers by the Government be taken into consideration and passed.

The Peoples Bank of India.

Creditors Meeting.

LAHORE, March 4.

A meeting of the creditors of the Peoples Bank of India Ltd., in liquidation was held today at the bank, premises. Mr. S. B. Billimoria, additional official liquidator of the bank took the chair. 32 creditors were present representing original claims of over 10 lakhs. After Mr. Billimoria read his report discussion followed in which Lala Harkishen Lal, Messrs Mukraj Notam Das, T.C. Butani Hargopal and others took part and the following resolutions were adopted:—That the distribution of surplus be at a uniform rate instead of at the rate of contrast that existed at the commencement of the winding up (2) that whenever surplus is paid it should be paid at 17 annas in the rupee in full satisfaction of the creditors claims for principal and the interest and balance be given to contribution, (3) that the shares of the Punjab Cotton Press be distributed for one anna in rupee on account of surplus and if any creditor should not approve if he would have equivalent cash down for value of his shares at Rs. 500 each, and if it should be sanctioned Lala Harkishen Lal will deposit Rs. 50,000 as guarantee with the official liquidator. Other two resolutions requested the official liquidator to realise the Punjab Cotton Press loan and Gowapore Flour Mills Company's loan and shares at little sacrifice at the earliest opportunity, the rate of discount being left at the discretion of the liquidator. The last resolution placed on record the deep appreciation and thankfulness of the creditors of the valuable service rendered by the previous official liquidators and the present liquidator Mr. Billimoria and the Judge of the Chief Court, Mr. Broadway.

The Financial Statement.

Sanjeevaratnam.

BOMBAY, March 3.

The "Sanjeevaratnam" characterises budget as most disappointing declares the expenditure of 48½ crores for maintaining so called military efficiency when there was no fear of aggression as most preposterous, so also railway expenditure of 24½ crores which is more than double the maximum figure fixed by the Mackay Committee.

Hindustan.

The "Hindustan" calls it an Anglo-Indian budget such as was bound to lead India to continual serfdom. India will have to pay for protecting conquered territories where it will have no right of interest. There is no single item in the budget inviting serious thought of Mercantile Community.

H. M. S. Mint Strike Continues.

BOMBAY, March 4.

The strike of the employees of H. M. S. Mint at Bombay still continues. Major Willis, Mint Master, posted a notice on the mint gate on Saturday informing the men that the special bonus which he had been recommended had not been sanctioned by the Government and that in lieu of the bonus he had sanctioned a permanent increase in the wages at the rate of one anna to those who were in receipt of 10 annas and less per day, and 2 annas to those who were in receipt of more than 10 annas a day. The notice was read by the strikers who appeared to be satisfied and it was expected they would resume work without any further trouble. Instead of doing so the strikers yesterday made a representation to the Mint Master through a pleader reiterating their original demand of increase of 4 annas a day all round and further they asked a bonus of two months wages and strike pay. The Mint Master subsequently posted a new notice informing the strikers that those who would not return to work yesterday will be locked out till 5th instant and if they do not resume work on that day in terms already mentioned they will be dismissed, and if they were ever reengaged they would be reengaged at the lowest rates of wages applicable to their respective work as though they were new employees. It may be mentioned that the permanent increases now sanctioned by the Mint Master as stated above are in addition to the special allowance which the men were given in settlement of the first strike which started in January, namely one anna to those receiving eight annas and less per day and two annas per day to the rest.

All-India Moslem League.

Raja of Mahmudabad Resigned Presidency.

LUCKNOW, March 4.

A correspondent wires:—The Raja of Mahmudabad in a letter to Mr. Wali says:—I thank most sincerely the members of the All India Moslem League for unanimously re-electing me as President of the League, at the sessions in Delhi, I extremely regret to say that for reasons stated by me in a previous letter in November last I am unable to continue longer as President of the League. This resignation will come into effect from the 1st March.

(984) ఈ అపూర్వ గ్రంథముతో జమ్మనీ గారడే, యోగ దృష్టి, వాస్తవభావము, ఇగ్నేయ ఇంద్రకాలము, మంత్ర శాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేక తమాషా, విశిష్టవిదోవద్యములు అలపు ఇంతేగాక మహమ్మదీ భాగములు చేయుచు, భూమిపై వైద్యము పుట్టింపఁ జేరముతో సమాధియగుట, కేరములేని కలకాసు పో ముట లాడించుట, భూమిపై న గజముయొత్తున గాలిలో మహమ్మదీ నిరధారముగా నిప్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ ఫేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివల 4 రూ॥ 00 పి. ఆర్. జనగ్రంథాలయము, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

వృత్తాంతములు.

లాహోరు పీఠియ్యార్థంబు కడతెలుగు 4 వ తేదీన సభ తేదీ ప్రస్తుతము లిక్కితెలుగునున్న బల్లిమోడుగారి నివేదితను విచారించెదరు.

ప్రస్తుతపు ఏర్పాటుల ప్రకారము నై నిక ప్రధాన కవి రము మార్చి 2 వ తేదీన పీఠియ్య మార్చబడును. నివేదిత పాఠ్యమెంటులు 24 వ తేదీన మార్చబడును. అందఱుద్వోగి యులు మార్చి 31 వ తేదీన తమ వనిని ప్రారంభించెదరు.

ఎస్. ఎస్. సస్. గారి సభియలు ఎసిగ్గి గా నియోగించుటలన కర రజి వాల్మీకీ వ్రాడవచ్చు గాదు ముఖ్యోద్వోగములు బర్మనులకే అట్టె పెట్టబడవలయు నని చేసిన యేర్పాటునకు భంగకరముగ వచ్చుది గాన నట్లు నియోగించవల దను ఆసమ్మతి తీర్మానము లింక సహామితిగా వట్టె యంపబడుచున్నది.

యాదవార్థకమహాత్మ్యదీక్ష మహాసంఘ ప్రతినిధులు 9 వ తేదీన ఎచ్చుకొనబడుదురు. కాంగ్రెసు అభిప్రాయములు ను లీగు అభిప్రాయములును ఒకటిగా యగుటలన ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీన తెలుపుదిన కాంగ్రెసు లీగు ప్రతినిధులను పి రంగీకరించెద రని తలంపబడుచున్నది.

క్రిందటి నెలలో 1,70,000 టన్నుల విద్యుదు బర్మా నుండి ఇండియా కెగుమతి చేయబడినది అందు 78,000 టన్నుల విద్యుదు బొంబాయికిని, 49,000 టన్నుల విద్యుదు కలకత్తాకును మిగతా విద్యుదు చెన్నరాజధానికిని బంప బడినది.

క్రిందటి నెల 18 వ తేదీ నాటి ఇంగ్లీషు తపాలాను గొని వచ్చుచున్న "టూనఫీలు" మెయిలుస్టీచరు కనీవారమునాటి సాయంకాలము బొంబాయి చేరునని తెలియుచున్నది.

క్రిందటి నెల 10 వ తేదీ నాటి ఇంగ్లీషు మెయిలు తపాలాను తీసికొని వచ్చుచున్న "క్యూరా" మెయిలుస్టీచరు 1 వ తేదీ కనీవారమునాడు పోర్టునెడ్డున చేరెను.

ఆర్థిక ప్రత్యేకమునూర్చి ఇండియను డెయిలీ కెల్లిగ్రాఫు కుత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది— గాబడి పన్ను విషయమున దొరకమునాడు పన్నును తగ్గించినందులకు అందులన లాభ ము నొందినవారేగాక తక్కిన అంశముల చాల సంతోషించ గలరు. ఎక్కువగా లాభము పన్నుల బిల్లును తగ్గించునపు డనేక మంది సభ్యులు వ్యతిరేకముగ మాటలాడు నప్పటికిని ఈ కారణములన వారంత గట్టిబట్టుదలతో పోరాడు.

ఇండియా ఎస్సినీయేటెడ్ ప్రస్తువాట్టు తంతిసంపు చున్నాడు: మేము 8 వ తేదీ నంపిన వార్తలలో బీసెంటుమ్మ గారు సత్యాగ్రహ ప్రమాణము న కంగీ కరించుచు సంతకము చేసినది తెలిపియుంటిమి. ఈ విషయమున బీసెంటుమ్మగారు మాక్కిల్లు తెలియబర చుచున్నారు: రాల్ఫెట్టు బిల్లులలో చెప్పబడిన కాసనములకే తాము సత్యాగ్రహప్రమాణమును బూనుచున్నాము. తక్కిన కాసనములకు కాదు. తక్కిన కాసనముల విషయమున బొం బాయిలో చెప్పిన రీతి నామె ఇతరులతో నేకీభవించ నొల్లను.

కిరసనూనె కలపు:—కిరసనూనె తలంపబడుటలన పూ నా నగరమందలి పేదజనులు చాల లాభ పడుచున్నారు. బజారులలో నూనె అంతయు ఖర్చయినది. ఒక్క డబ్బా చదురుగాని అధమము ఒక్క బుడ్డి చదురుగాని ఏకైకమ స్తుది. ఏజెంట్లందఱు ననేక డబ్బా లున్న వని తెలియుచున్నది; వారు నాటి నమ్మకస్థురని తెలియుచున్నది. ఇందు నిజమెంతవరకో తెలియకున్నది. సరకు నిలువ చేయబడిన దని ఖాత్ర ము చాల మంది నమ్ముచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ: అట్టి గారు:— మరాటీ నవలా గ్రంథకర్తయు పూనానగర పాలకసంఘమున కొకప్పుడధ్యక్షుడుగ నుండిన వారనగు హెచ్. ఎస్. అట్టిగారు గత సోమవారమునాడు పూనా ఆసందాశ్రయమున శిబ్బువ్యాధివలన మృతి నొందిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్నమే వారిని బొంబాయినుండి పూనాకు తీసుకొనివచ్చిరి. అట్టిగారు శ్రీ శ్రీ రెండే గోళ్లేగారికి పరమ మిత్రులు. అట్టిగారు చాలకాలము దక్కనుసభకు కార్యదర్శి గా నుండిరి. రాజకీయములందు చాల పనిచేసిరి. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సంఘసభ్యులుగను ఎం. ఏ. పరీక్షకు చూచు రాష్ట్రభావనీ కతులనుగ నుండిరి.

మదరాసు అందు సదరకామరాటా తైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు కాబడినది.) నోటీసు. 1496

మదరాసునుండి బయటకుపోవు సరకుల రవాణా.

(1) నిండు వేగను అవసరములేని సామాను సంతను సాల్వకొటార్సు స్టేషనునుండి రవాణా చేయవలయును. రానుపురము స్టేషనునుండి రవాణా చేయబడజాలవు.

(2) నిండువేగను కావలసిన సామానులను (సరకులను) రానుపురమునుండి రవాణా చేయ వలెను.

(1) ఉప్పువాములనుండివచ్చు ఉప్పు (2) సైనిక సామాను (3) గృహలోపకరణములు (4) పెద్ద తూనికను తూచవలసిన సామానులు తప్ప తక్కిన సరకులు సాల్వకొటార్సులో అంగీకరింపబడజాలవు.

(3) సామాన్యముగ నిండు వ్యాగనులో పంపబడు కిరసనాయిల్, బియ్యము, ధాన్యము, పంచదార మున్నగునవి ఈ క్రింది వరతులప్రకారము సాల్వకొటార్సులో అంగీకరింపబడును.

(a) సరకులు 10 మణుగుల కంటె ఎక్కువ ఉండరాదు.

(b) ఒక్కొక్క స్టేషనుకు ఒక్కొక్కరోజున ఒక్కొక్కనినుండి 10 మణుగుల బరువు గల సామాను అంగీకరింపబడును.

శ్రీమదాంధ్ర బహండ్ర పురాణము (పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి నిరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ సమస్యలకు కవనము లెన్నియో యిందు సుప్రయుగవివరింపబడియున్నది. కొప్పవారి గ్రంథమునై నుంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. తెలి మిగుల ములభము. 900 పుటలు ఆయ్యత్తమ ప్రతిపాత మున్నవి. తెల రీతి. కచ్చులు కేటె.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— ములభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. నుంచికాగితములనై అచ్చు. కాగితో టైండు: ధర 1-9-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు. (28) జనమంచి కేపాద్రిశర్మ కొనును మండితుడు, నల్లనిపివల్ ప్రాముఖ్యము. పడవ

మహారాజా హెలాటలు (1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)

చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యయైన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 అర్ మినియకా పీథి, మద్రాసు. (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలెనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుట కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాటున్నవి. మిడ్డలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాశ ములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ 0-4-0.

ప్రశస్తతమైన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజ నము, ఫలపరములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయార చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువర్తతిప్రకారం వడ్డించ బడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేట్లు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలన్, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాజాతీయులందఱులకు సంచారముచేసే వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యానేజ్ మెంటులో యున్నది. చార్జీలు ములభముగా నుండును.

అద్భుతనివారణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్లెక్ట్రో టానిక్ వెరబుల్

ఇది బలహీను లకును సీరకు లకును మందు. నిద్ర లేకుండు టు, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మ గా నుండుట, తనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సక్తుక, బలహీనులు ఆయాసము, కుక్షనష్టముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మెద టకు వారికి ప్రశస్త మైనమందు; బలమును గలిగించును. ఆశీక శలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. శీవుకాడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోత్తరు ఒకమారు పోషించును. 25 మార్లల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0

నవీనము! క రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జా నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆటోయ్య వాసనయును కలదు. ఆటోకహర్ సారాయి మొదలగునాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన తనము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమైన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు దీ తేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు. తెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి.వి. చార్జి ,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 రూ. 0-4-0 ,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని. నెం 155, బామ్మపనీడు పీథి, బొంబాయి.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల ననేకములను గడించిన శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి గ్రంథములు.

అమృతవలి

ఆర్యద్యుత మైన నకల. నవరసము లొలుకునందును. తెల 1-4-0.

బుధచరిత్రము

ఆనందపురా డగు సీతనచక్ర మిక్కిలి మనోహర యొక రచించబడినది. చక్కనితైలి. నుంచి అచ్చు. తెల 0-8-0. చిరునామా: ఆంధ్రప్రత్రికాలయము, 1154 కంబుకెట్టి పీథి, మదరాసు.

ఇనుప వ్యాపారము

మా వద్ద. సీల్ గొట్టములు, మాస్తమాక్కు నెమెంటు కోర్ తారు, ఆమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టములు, కలాయి ముల్లకంబీలు, మేకుపిప్పాలు, బోల్టనట్లు, వయర్ నెలింగు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. తెలలకు కాగితము చార్జియకొరులేము. అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెని, (1412) 18, నెంబుదాను పీథి, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) నెగరోగముకు మరకాలము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పర్యము లేదు. పిరికాశీ మున్నగు కఠినచిక్కల వనిలేదు. రుచ్య మైన మా మలయచందనము ఎలావు తెలుపు, కచ్చు జను మామె విధముల నెగరోగమును నూచుపూటలలో చూపును. డబ్బీ 1-8-0. గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

(1498) నోటీసు

గవర్నమెంటు హెడ్డు క్వార్టర్లు ఆసుకట్రికి కావలసిన భోజనసామగ్రి అనగా బియ్యం, ఉప్పు, కక్కు, చింతపండు వస్త్రాలు యితర సరకులు అనగా కోరాన యను గాజుగడ్డ, నబ్బుబిళ్లలు వగయిరాలు సప్లయ చేయుటకుగాను దరఖాస్తు.

1. కాకినాడ వెద్ద ఆసుకట్రికి పై సామాన్లు సప్లయచేయుటకు గాను స్వీట్లువేసిన దరఖాస్తులు 15-3-1919 సం॥ గెం 10 లలోగా గోదావరిజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగారు తీసికొందురు.

2. వైన ఉదహరించిన కాలమునకు పయిన వచ్చిన దరఖాస్తు తీసికొనబడవు.

3. దరఖాస్తు వ్రాయువద్దలి- కాకినాడ- గవర్నమెంటు హెడ్డు క్వార్టర్లు ఆసుకట్రికి కావలసిన భోజన సామగ్రి వగయిర దరఖాస్తు- కావలసిన వస్తువుల జాబితా యందుతో జతపరచడమయినది.

4. ప్రతి దరఖాస్తు రు 50-0-0 ధరావత్తు (గవర్నమెంటు ప్రామిసరీ నోటు లేక బ్యాంకి రసీదు)తో దాఖలు చేయవలెను. ధరావత్తు లేని దరఖాస్తు మంజూరు కాబడదు. నగదు తీసికోబడదు. మంజూరుకాని దరఖాస్తుదార్ల ధరావత్తు వెంటనే యిచ్చి వేయబడును- ఖాయవడిన దరఖాస్తుదారుయొక్క ధరావత్తు పూచీ ఖత్తు యివ్వడంతోనే యిచ్చి వేయబడును.

5. ఖాయవడిన దరఖాస్తుదారు- తన పెండ్లరు (దరఖాస్తు) మంజూరు అయినదనిన సమాచారం తనకు చేరిన 3 రోజులలోగా రు 200 లు జామీనుగా యిస్తూ తాను కంట్రాక్టు బ్రు జరుపు తాననే సంగతులతో తన ఖర్చుతో దస్తావేజు వ్రాసియివ్వవలెను.

6. దస్తావేజు వరతులకు మీరినప్పుడల్ల పూచీకత్తుసాముమీద రు 100 రు 10 చొ॥ జల్గానా విధించబడును అదేవనిగా వరతులను మీరినప్పుడు కంట్రాక్టు రద్దుకరుస్తూ పూచీకత్తు సాము గవర్నమెంటుకు దాఖలు చేసికోవడ మవును.

7. కాంట్రాక్టు మరియొకరికి యివ్వకూడదు. కాంట్రాక్టు వరతు అయినవెంటనే పూచీకత్తు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

8. ఏ విధమయిన కారణముల యివ్వకనే పెండరు (దరఖాస్తు) రద్దుపరచే అధికారము జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగారియందే ఉండియున్నది.

9. గవర్నమెంటు ప్రోనోటుగాని జామీను ధరావత్తుగాని 12 మాసములవరకుగాని అంతకు తక్కువకాలమునకుగాని జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరు గారికి యింజాబ్బు చేయ వక్కరలేదు. కాని ధరా వత్తుదారుచేరు మీదనే యుంచడమవును. ది 31 మార్చి 1890 సం॥ తేది గల నె 2358 రు గవర్నమెంటు ఆర్డరు ప్రకారం గవర్నమెంటు వారు నోట్లను రద్దుచేయుటకుగాని మార్పుటకుగాని అధికారమున్నట్లు దరఖాస్తుదారు తాను వ్రాసియిచ్చే కంట్రాక్టులోగాని మరియితర దస్తావేజులోగాని వ్రాయవలెను. అందువిషయమై పాటదారు తన దరఖాస్తుతో ఒక సర్టిఫికేట్టు (జామీనామా) జతపరచవలెను.

“దరఖాస్తుదారువైక నేను కాంట్రాక్టు తీసికొనుటకు తప్పిపోయిన యెడల ధరావత్తు సాము గవర్నమెంటు ప్రోనోటు అయినా లేక బ్యాంకి రజనాలు అయినా గవర్నమెంటులో కలుపుకోవచ్చును.”

10. కంట్రాక్టురుకు నగదు అడ్వాన్సు యివ్వబడదు.

11. మెడికల్ ఆఫీసరుగారి సంతకముతో నున్న ఉత్తరువులేక ఆయనవల్ల వ్రాతములమైన అధికారము పొందిన మరియొక జవాబుదారీ గల వారి యుత్తరువు ఉంటేనే తక్కు ఆసుకట్రికి సామానులు సప్లయ చేయకూడదు.

జాబితా

వస్తువులు ధర పౌను 1-8	వస్తువులు ధర పౌను 1-8
1. బాగా శుభ్రపరిచిన పాత బియ్యము పా. 1	61. బాగా బాగుజేసిన జనువనార ”
2. కొత్తబియ్యము ”	62. గబ్బుబిళ్ల కార్వా లిట్ట 1-8
3. చేబియ్యము ”	63. డిటా నత్ లెటు 1-8
4. చింతపండు గింజలేనిది ”	64. అవికిగింజలు పౌను 1-8
5. ఉప్పు తెల్లది ”	65. తేనె శుభ్రమయినది ”
6. కందిపప్పు 1 రకం ”	66. కొంజి ”
7. డిటా 2 ”	67. విప్లుమధుకం ”
8. మసారా (కారం) అన్ని కలసినది ”	68. మైలుతు త్రం ”
9. ఉల్లిసాయలు ”	69. హారతికర్పూరం ”
10. వెల్లులిపాయలు ”	70. నవాపారం ”
11. కనపు ”	71. వెలిగారం ”
12. దనియాల ”	72. పటిక ”
13. ఇంగువ అవు 1	73. నేలవేసు ”
14. గవగపాలు ”	74. మెడుగమాడలు అవు 1-8
15. ఎండ మిరకకాయలు పా. 1	75. నునాముఖి పౌను 1-8
16. మెంతులు అవు 1	76. దాముపువ్వు అవు 1-8
17. కూరలు పా. 1	77. బొడ్డి బియ్యం ”
18. సపులనూనె ”	78. కారకొప్పారు 1-రకం పౌను 1-8
19. కెరనకాయలు తెల్లది బు 1	79. ఓటుమిలు 1-రకం ”
20. కొబ్బరినూనె ”	80. అరరూలు 1-రకం ”
21. ఆముదం ”	81. గుల్లమున్నం కంచం 1-8
22. అవిళిమనె ”	82. లాంపుకత్తి గజం 1-8
23. మాంసము యెముకలు తేనిది ”	83. లాంకరుచిమ్మిలు 1-8
24. చేపలు ”	84. పాంబాడి అవు 1-8
25. గొట్టెకాళ్లు జత 1	85. టటిగాడి మోపు 1-8
26. కొత్త అ 8	86. నిమ్మకండ్లు 1-8
27. సోడా చిన్నబుడ్డి 1	87. అగ్నివెట్టెలు 1-8
28. తెనెనెడు 1	88. నేలీపిన్నలు ” పెద్దవి దజను 1-8
29. కోడిగుడ్డు ”	89. డిటా చిన్నవి ”
30. కోడిపిల్ల ”	90. చాకిలిసోడా పౌను 1-8
31. కాకిపాడి 1 రకం పా. 1	91. సేనపువ్వు పేటిలు ”
32. టీ లెడ్డు ”	92. సాల్పు ప్యాకెట్టు 1-8
33. పంచదార ”	93. వైపుపాలిఫు టిన్ను 1-8
34. తెల్లం 1 రకం ”	94. నెయిలుబుష్ 1-8
35. నల్లబియ్యం ”	95. గోవాకాకితములు దజను 1-8
36. పాలు (ఆసుకట్రికి పిలికినది 1025 డ్రీజుల తక్కువ తేనిది) పెం 1	96. ఆరరూటు లిట్టెట్టు ప్యాకెటు 1-8
37. గంటచెరకు బాగా యెండినది పా. 1	97. అయిగుగడ పౌను 1-8
38. మంత (మట్టి) ఒకటి ”	98. సీనుగున్నం ”
39. చిప్పలు ”	99. ద్వుపువ్వు 1-8
40. దాకలు పెద్దవి ”	100. మేకులు తిగ 1/2 కి 1 అంగుళం ”
41. డిటా చిన్నవి ”	101. మగమేకులు డిటా ”
42. కుండలు పెద్దవి ”	102. ఇనుపబిందులు 1-8
43. డిటా చిన్నవి ”	103. మయిను పౌను 1-8
44. కూనా పెద్ద ”	104. కనీగరు బుడ్డి 1-8
45. డిటా చిన్న ”	105. సీనుఅవుపిండి ”
46. తారు పా. 1	106. మెలిలేటెడ్ సిగ్నిటు ”
47. బొగ్గు ”	107. బ్రాండ్ ఎప్పెన్స్ అఫ్ చికన్ ”
48. రంపపుపొట్టు (శ్రవదారు) ”	108. నెమ్మ జాత 1-8
49. డిటా లేక ”	109. బవుల్లు జాత 1-8
50. చివుపుదేశం 1-8	110. బ్రాండ్ బిట్టెట్టుబుడ్డి 1-8
51. చేటలు 1-8	111. తుమ్మజిగు తెల్లది 1-8
52. నిచ్చెక ”	112. దారంబిళ్లు 1-8
53. గంప మామూలు పెద్దది ”	113. నెడుళ్లు 1-8
54. సీసాకేకకుండ పెద్దది ”	114. గడ్డికట్ట 1-8
55. డిటా చిన్నది ”	115. కంకాతాడు గజం 1-8
56. కోరానయిన బెండే జిల్గు గజం 1-8	116. దుప్పెన రకం 1-8
57. గాజుగడ్డ కట్లకు ”	117. కొబ్బరితాడు పిలి 1-8
58. బుక్కుచిట్లు ”	
59. బంకా ”	
60. దుడి తీసినదీ పౌను 1-8	

U. Sitaramaswami Naidu, L. M. & S. Ag. Dist. Medical & Sanitary Officer, Cocanada.

పాత్రపు వేంకటాచల పన్నితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్మీనిలాస ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమునలన నిరోధిస్తే యివ్వవచ్చు. ఒకే యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తనయొద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము తోకటి తేదని తామె సంకోచముగ బల్కుగలను. దినబ్యూత, మాదన నాల్గవ జ్వరములు, నువ్వి పాతము మొదలగునవి తీవ్రక గుణముగను. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇనాం. (594)

2. క్షీనవాన తెలం:—ప్లేగు గడ్డకున, నుండల నొప్పి పొత్తుకును మంచియందు. సీసా 1-8 0-8-0, 5-8 1 ఇనాం.

3. క్షేక్వాం రాసకం:—దీనిని నేనించినప్పుడుండియే మూత్రమును కట్టుక (కలగా) వాంతిభేది, కీరభేది, అతీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇనాం.

4. బాలగుఖోదము:—చిడ్డలకు బలకార; తియ్యని మందు. మందము, నులబద్ధము, అతీర్ణ భేది, కృత్యము, కడు పుష్టియందుకు. ఆకలితేకుండు మొదలగునవి గుణములు చిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, 5-8 1 ఇనాం.

5. లోకానుభవర కస్తూరము:—చిడ్డలకు నయ

మునుదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, పడితము, దగ్గు, అతీర్ణము, కీర వాతం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక వనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)
280 మాత్రలు గల సీసా 0-4-0
కపాలా కిచ్చితో 6-8 1-8-0
" " 12-8 2-14-0
" " 25-8 5-5-0

ప్రతి బోవ ధముతో కూడ ఆనానము తెనుగున వుండును. శ్రీ సీతారావువ నైద్యశాల, మైసూరు.

లోధ

గర్భాశయ రోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గజగుణులుకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలకాత్తు గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానర క్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికానాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధి లను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అతీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కరీరమునలన కాంతిని హుఖమునకు తెజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-8 రు. 1-8-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోవధశాల,
88, పోలీసుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎనుంబూరు, మద్రాస్.
221 బ్రాంచి:— 9, బండన వీధి, మద్రాసు.